

 LİDER
yayınları

KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI

ALAN GRUBU

~ TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI ~

1

KONU ANALİZLİ
SORU ÇÖZÜMLEME TEKNİĞİ
KİTAPÇIĞI

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Aymir Yayınevi'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır.

Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

HUKUK

1. Anayasanın dayandığı temel görüş ve ilkele-ri belirten başlangıç kısmı, Anayasa metnine dâhildir. (Madde kenar başlıkları, sadece ilgili oldukları maddelerin konusunu ve maddeler ara-sındaki sıralama ve bağlantıyı gösterir. Bu baş-lıklar, Anayasa metninden sayılmaz.) Başlangıç bölümünde belirtilen ilkeler ise şunlardır:

- 1980 Harekâtının meşruluğu (1995 Anayasa Değişikliği ile kaldırıldı)
- Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlılık (paragraf 1, 5)
- Atatürk milliyetçiliği (p.1, 5)
- Atatürk medeniyetçiliği (p.5)
- Çağdaş medeniyet düzeyine ulaşma azmi (p.2)
- Millî egemenlik (p.3)
- Anayasanın ve hukukun üstünlüğü (p.4)
- Hürriyetçi demokrasi (p.3)
- Kuvvetler ayrılığı (p.4)
- Türk varlığının devleti ve ülkesiyle bölünmez-liği (p.5)
- Kuvvetler ayrılığı (p.4)
- Lâiklik (p.5)
- Eşitlik ve sosyal adalet gereklerince her Türk vatandaşının onurlu bir hayat sürdürme ve maddî ve manevî varlığını geliştirme hakkı (p.6)
- Türk vatandaşlarının millî varlığa karşı hak ve ödevlerde, nimet ve külfetlerde ve millet ha-yatının her türlü tecellisinde ortak olduğu (p.7)
- Yurtta sulh cihanda sulh arzusu

Türk Anayasaları'na "Başlangıç İlkeleri" koyma usulüne, ilk kez, 1961 Anayasasıyla başlanmıştır.

"Hiçbir düşüncenin" Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının, Devleti ve ülkesiyle bölünmezli-ği esasının, Türklüğün tarihi ve manevi değer-lerinin, Atatürk milliyetçiliği, ilke ve inkılapları ve medeniyetçiliğinin karşısında korunma göreme-yeceği yönündeki ilke, 2001 yılındaki Anayasa değişikliği ile "Hiçbir faaliyetin" korunmayacağı şeklinde değiştirilmiş ve düşünce özgürlüğüne getirilen sınırlamalardan birisi kaldırılmıştır.

Anayasa Mahkemesi, özellikle 1982 Anayasası

döneminde Anayasaya uygunluk denetiminde başlangıç hükümlerini "destek ölçü norm" olarak kullanmıştır. Bu durum, başlangıç metninin Ana-yasaya dahil olmasından kaynaklanmaktadır.

Başlangıç İlkeleri ile Anayasası'nın ilk üç mad-desindeki değiştirilemeyecek hükümlerin bir-birine karıştırılmaması gerekir. Buna göre, BAŞLANGIÇ METNİ DEĞİŞTİRİLEBİLİR, ama Devletin, "Başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayandığı (md.2)" hükmü değiştirilemez. Nite-kim, Anayasa'nın kabulünden bugüne kadar, 1995 ve 2001 yılında olmak üzere, başlangıç metninde iki kez değişiklik yapılmıştır.

CEVAP: D

2. Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarını yöne-ten organdır.

- Başkanlık Divanı seçimleri bir yasama döne-minde iki defa yapılır. İlk seçilenlerin görev süresi iki yıldır, ikinci devre için seçilenlerin görev süresi ise o yasama döneminin sonuna kadar devam eder.
- Başkanlık Divanı'nın yapısı, TBMM üyesi; (1) Meclis Başkanı, (4) Başkanvekilleri, (7) Kâtip Üyeler ve (3) İdare Amirlerinden oluşmakta-dır.
- Başkanlık Divanına meclisteki siyasi parti grupları üyeleri oranında katılırlar.

CEVAP: C

3. Anayasa Mahkemesinin üyelerinin statüsü:

- Çalışma esaslarını kendi belirleyeceği tüzük-le oluşturur.
- Anayasa Mahkeme üyeliği ancak "bir üyenin hakimlik mesleğinden çıkarılmayı gerektiren bir suçtan dolayı hüküm giymesi halinde ken-diliğinden sona erer."
- Bir üyenin sağlık nedeniyle görevinin sona ermesi Anayasa Mahkemesi kararı ile olur. (saltçoğunluk)
- Anayasa Mahkemesi Başkan ve üyelerinin görevlerinden doğan veya görevleri sırasında işledikleri suçlarla, şahsi suçlar için soruşturma açılması Anayasa Mahkemesi kararına bağlıdır.

CEVAP: A

4. 1982 Anayasasına göre olağan dışı dönemlerde çıkarılan Kanun Hükmünde Kararnameleri, olağan dönemde çıkarılanlardan daha farklı esas ve usullere bağlıdır.

Yetki	<ul style="list-style-type: none"> Sıkıyönetim ve Olağanüstü Hal KHK'larını çıkarma yetkisi Cumhurbaşkanlığına Başkanlar Kurulu'nundur. Önceden bir yetki kanunuyla yetki verilmesine gerek yoktur.
Konu	<ul style="list-style-type: none"> Sıkıyönetim ve Olağanüstü Hal KHK konusu sınırlandırılmamıştır Temel Haklar, kişi hakları ve ödevleri ile siyasi haklar ve ödevler Sıkıyönetim ve OHAL KHK'sı ile düzenlenebilir. Kanunlarda değişiklik yapamaz.
Usul ve Şekil	<ul style="list-style-type: none"> Olağan dönem KHK'ları ile tamamen aynı usule tabidir. (Ancak, TBMM'nin KHK'yı onaylama süresi 30 günlük süre olarak, Anayasa'da değil TBMM İçtüzüğü'nde belirtilmiştir.)
Denetim	<ul style="list-style-type: none"> Anayasa Mahkemesinde Sıkıyönetim ve OHAL Kanun Hükmünde Kararnamelerine karşı iptal davası açılmaz. Ancak Anayasa Mahkemesi, 1994 tarihli içtihadıyla (ve sonrasında) OHAL süresince, bölgesince uygulanmak; OHAL'in gerektirdiği konularda çıkarılmak ve kanunlarda değişiklik yapmamak konularıyla sınırlı denetim yapılabileceği yönünde karar(lar) ve denetlemiştir.

Kanun Hükmünde Kararnamelerin savaş, seferberlik, sıkıyönetim ve olağanüstü hallerde kişi haklarını düzenleyebilmesi kişilere tanınmış "mahfuz alanı" etkisiz bırakabilir. Ancak anayasa sıkıyönetim ve olağanüstü hallerde bile dokunulamayacak hakları korumuştur. Buna göre;

- Yaşama hakkına
- Kişinin maddî ve manevî bütünlüğüne dokunamaz
- Kimse din, vicdan ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bundan dolayı suçlanamaz
- Suç ve cezalar geçmişe yürütülemez
- Suçluluğu ispatlanıncaya kadar kimse suçlu sayılmaz

CEVAP: C

5. Başbakanlıkla ilişkili kuruluşlar (düzenleyici ve Denetleyici kuruluşlar)

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu
- Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- Sermaye Piyasası Kurulu
- Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu
- Türkiye İnsan Hakları Kurumu

CEVAP: D

6. 1982 Anayasası'na göre, yargı denetimi dışındaki idari kararlar şunlardır:

- Cumhurbaşkanının tek başına yaptığı işlemler,
- YAŞ'ın (Yüksek Askeri Şura) terfi işlemleri ile kadrosuzluk nedeniyle emekliye ayırma işlemleri,
- HSYK (Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu) meslekten men dışındaki kararları,
- Yüksek Seçim Kurulu Kararları,
- Askerî disiplin cezaları,
- Tahkim Kurulu kararları (spor faaliyetlerinin yönetimi ve disiplinine ilişkin)

CEVAP: D

7. İdari yargının görev alanı dışında kalan uyuşmazlıklar şunlardır:

- Fikir ve sanat eserleri kanunundan doğan uyuşmazlıklar,
- İdarenin ve KİT'lerin özel hukuk sözleşmeleri ve özel hukuku ilgilendiren eylem ve işlemlerinden kaynaklanan uyuşmazlıklar,
- Özel kişiler arasındaki uyuşmazlıklar,
- İdarenin elinde bulunan araçların verdiği zararlardan kaynaklanan uyuşmazlıklar,
- Askerî tatbikatlar sebebiyle verilen zararların giderilmesi davaları,
- Belediye encümeninin verdiği cezalara itiraz edilmesi halinde,
- Kamu görevlilerinin hizmet kusuru sayılmayan ve görevlerine ilişkin olmayan eylemlerinden doğan davalar,
- DMK'ya tabi olmayan işçi statüsündeki çalışanlarla idare arasındaki uyuşmazlıklar,
- Nüfus sicilindeki yaş, ad soyad tashihi vb. davalar,
- Kamulaştırmada tescil, bedel indirimi, ferağa icbar davaları,

- Kamulaştırma bahsinde fiili yol yahut hukuka aykırı kamulaştırmasız el atma hallerinde ortaya çıkan uyuşmazlıklar,
- İdarenin yaptığı yanlış yahut haksız ödemelerin geri alınması davaları, idarî yargının görev alanı dışında kalmaktadır.
- Abonman sözleşmeleri
- Tapu sicilinden doğan davalar
- İcara – iflas dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan davalar
- Türkiye Futbol Federasyonu işleri
- Karayolları Trafik Kanununu kapsamındaki işlem ve eylemleri

CEVAP: C

8. Kişiyi cezalandırabilmek için kusurunun olması gerekir.Kusur, kast veya taksir şeklinde olabilir. TCK m. 21 suçun oluşmasını kastın varlığına bağlayarak esas olanın kast olduğunu,TCK m. 22 de ise taksirle işlenen fiillerde kanunun açıkça düzenlemesi olmadıkça ceza verilemeyeceğini belirtmiştir. Kusur cezalandırılabilmenin nedenini oluşturur.Buna paralel olarak da ceza kusur oranını geçemez.Ceza hukukunda objektif(kusursuz)sorumluluğa yer verilmez.Failin kişiliği ve geçmişi fiilin suç olup olmadığının belirlenmesi bakımından önemli değildir.

CEVAP: C

9. Haksız tahrik, kişinin haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında haksız eylemi yapana karşı suç işlemesidir.A seçeneğinde belirtilen durumda haksız bir eylem söz konusu olmadığı için bu eylemin meydana getirdiği hiddet ve elemin etkisi altında suç işlendiği ileri sürülemez.Yine B seçeneğinde alınacak için icra takibi yapması haksız fiil oluşturmaz.D seçeneğinde haksız tahrik durumu söz konusu değildir.Çünkü,haksız tahrikten söz edebilmek için suçun haksız fiili işleyene yönelmesi gerekir.Haksız fiili işleyen garson olmasına rağmen tepki olarak işlenen suç lokanta sahibine karşı işlenmiştir.E seçeneğinde belirtilen durumda da haksız tahrik durumu söz konusu değildir.Kendi kusuru ile haksız fiile sebep olan kişi haksız tahrik indiriminden yararlanamaz.Fail taksiciye küfür etmiş,taksici de onu dövmüştür. Fail daha sonra taksiciyi bıçaklamıştır.Kendisine küfür edilen taksici haklı savunma hali içerisinde faile karşı kendini savunduğundan eylemi haksız fiil oluşturmaz.C seçeneğinde ise haksız tahrik halinin koşulları oluşmuştur.Haksız fiil ile haksız fiile karşı tepki olarak işlenen suç arasında zaman geçip geçmemesi önemli değildir.Önemli olan üzüntünün devam edip etmediğidir.

CEVAP: C

10. Teşebbüs failin işlemeyi kastettiği bir suçu elverişli hareketlerle doğrudan doğruya icraya başlayıp da elinde olmayan nedenlerle tamamlayamamasıdır. Tanımdan da anlaşılacağı gibi failin icra hareketlerine başlamış olması gereklidir.Henüz hazırlık aşamasında kalan eylemlerde teşebbüsten söz edilemez.A,C,D ve E seçeneklerinde teşebbüsün koşulları verilmiştir.B seçeneği ise yanlıştır.

CEVAP: B

11. Dava şartları şikayet, dava süresi, izin, talep, açık dava bulunmaması, yargı bulunmaması, yeni delil bulunması, uzlaşma bulunmaması, ön ödemenin yerine getirilmemesidir. Dava şartları gerçekleşmeden dava açılmaz. Sanığın hazır bulunması ise yargılama şartıdır. Yargılama şartları gerçekleşmeden açılan davanın yargılması yapılamaz.

CEVAP: A

12. Duruşmalar kural olarak halka açık yapılır. Yani dileyen kişi duruşmayı izleyebilir. Ancak bu durumun bazı istisnaları vardır. Bunlar zorunlu ve nispi kapalılık halleri olarak adlandırılır. Zorunlu kapalılık halinde duruşmanın halka kapalı olması zorunlu iken nispi kapalılık halinde kapalılık zorunlu değildir. Zorunlu kapalılık hali CMK m. 185'de düzenlenmiştir. Buna göre sanık, on sekiz yaşını doldurmamış ise duruşma kapalı yapılır; hüküm de kapalı duruşmada açıklanır. Yine devlet sırrına ilişkin tanıklık da gizli yapılır.Sanık duruşma sırasında on sekiz yaşını doldurmuş ise duruşma açık olarak yapılır ve hüküm de açık duruşmada açıklanır. Nispi kapalılık halleri ise CMK m. 182/2 de düzenlenmiştir.Bu madde uyarınca genel ahlakın ve kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde, duruşmanın bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına mahkemece karar verilebilir.Duruşmanın kapalı yapılması konusundaki gerekçeli karar ile hüküm açık duruşmada açıklanır.Açıklığın kaldırılması istemine ilişkin olarak yapılacak duruşma istem üzerine veya re'sen kapalı yapılır.Dikkat edilecek olursa zorunlu kapalılık halinde sanığın on sekiz yaşını doldurmamış olmasından söz edilmektedir.Mağdur açısından böyle bir düzenleme yoktur.Bu sebeple mağdurun yaşının küçük olması zorunlu kapalılık haline sebep olmaz. Kapalı duruşmanın içeriği hiçbir iletişim aracıyla yayımlanamaz. Açık duruşmanın içeriği, millî güvenliğe veya genel ahlâka veya kişilerin saygınlık, onur ve haklarına dokunacak veya suç işlemeye kışkırtacak nitelikte ise; mahkeme, bunları önlemek amacı ile ve gerektiği ölçüde duruşmanın içeriğinin kısmen veya tamamen yayımlanmasını yasaklar.

CEVAP: AL
İ
D
E
R
Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

13. Medeni Kanun'un 1. Maddesindeki bu düzenlemede kanun boşluğuna, hukuk boşluğuna, hakim hukuk yaratma yetkisine, hukukun asli ve yardımcı kaynaklarının ne olduğuna ve bunların uygulanma sırasına değinilmiştir. Buna göre, "Kanunda uygulanabilir bir hüküm yoksa, hâkim, örf ve âdet hukukuna göre karar verir" demek suretiyle kanun boşluğunun varlığı halinde bu boşluğun örf ve adet hukuku ile doldurulacağı ifade edilmiştir. Zira kanunda (yazılı hukuk kurallarında) bir olaya uygulanacak hüküm bulunmaması halinde kanun boşluğundan söz edilir ve hakime düşen görev kanun boşluğunu doldurabilmek için varsa örf ve adet hukukunu uygulamaktır. Örf ve adet hukukunda da olaya uygulanabilecek bir hükmün bulunmaması halinde hukuk boşluğu sözkonusu olur. Bu durumda da hakim kendisi kanun koyucuymuş gibi hukuk yaratarak uyuşmazlığı çözer. Bunu yaparken hakim yardımcı kaynaklar olan yargı kararlarıyla bilimsel görüşlerden yani doktrinden de yararlanabilir, zira bu iki kaynak, yardımcı kaynaktır. Ancak takdir yetkisi Medeni Kanun'un 1. maddesinde değil, 4. maddesinde düzenlenmiştir ve "Kanunun takdir yetkisi tanıdığı veya durumun gereklerini ya da haklı sebepleri gözönünde tutmayı emrettiği konularda hakim hukuka ve hakkaniyete göre karar verir" denilerek takdir yetkisinin kural içi boşlukların doldurulmasında bir araç olduğu vurgulanmıştır.

CEVAP: D

14. Medenî Kanun'un "Hakimin Takdir Yetkisi" başlığını taşıyan 4'üncü maddesine göre: "Kanunun takdir yetkisi tanıdığı veya durumun gereklerini ya da haklı sebepleri göz önünde tutmayı emrettiği konularda hakim hukuka ve hakkaniyete göre karar verir". Takdir yetkisinin kullanılması öncelikle kural içi boşluk bulunmasını gerektirir. Yani, ortada bir kural vardır; fakat, bu kural yeterince açıklık taşımamaktadır. Kanun koyucu bir kuralın uygulanmasına ilişkin şartları ya da bazı şartların varlığı halinde verilmesi gereken hükmün neden ibaret olacağını tam olarak göstermez ve bu türlü noksanlıkların tamamlanmasını hâkime bırakırsa "hâkimin takdir yetkisi"nden bahsedilir." Hakim boşanma ya da ayrılığa karar verip vermeyeceği, tazminatın miktar ve türünün belirlenmesi, onbeş yaşını dolduran çocuğun ergin kılınmasının onun menfaatine olup olmadığı hep takdir yetkisi kul-

lanılarak belirlenir. Bu yapılırken de hakim hakkaniyete ve somut olayın özelliklerine göre kural içi boşluğu doldurur. Hâkim, kuralı uygularken kendisine tanınan yetki sınırları içerisinde taraf menfaatlerini, genel hukuk kurallarını ve hakkaniyet hususlarını da gözetir. Çok açık ve kesin nitelikte olan bir hükmün, takdir yetkisinin kullanılmasına konu olması asla mümkün değildir. Bu durumda hakim açık bir şekilde düzenlenmiş olan emredici bir kurala uymayarak takdir yetkisi adı altında tamamen emredici kuralları ihlal eden bir karar veremez. Buna göre, emredici bir kural olan evlenme yaşına ilişkin Medeni Kanun maddesi hakimi de bağlayıcıdır ve bu konuda hakime verilmiş bir takdir yetkisi yoktur. Zira evlenme, olağanüstü durumlarda dahi onaltı yaşın doldurulmasıyla mümkün olabilir. Hakim onbeş yaşını dolduran bir küçüğün evlenmesine hiçbir şekilde müsaade edemez.

CEVAP: C

15. Tablo (A)'nın elinden rızası dışında çıkmıştır. Sahibinin elinden rızası dışında çıkan eşyalar üzerinde iyiniyetle aynı hak kazanılmaz ve malik, beş yıl içinde açacağı taşınır davası ile eşyayı geri isteyebilir. Ancak sahibinin beş yıl içinde taşınır davası açmaması halinde, eşyayı satın alan kişi beş yıl boyunca davasız, aralıksız, malik sıfatıyla ve iyiniyetle eşyaya zilyet olmuşsa, beş yıl sonra olağan zamanaşımı yoluyla aynı hakkı kazanır ve maliki artık bu süre geçtikten sonra taşınır davası ile eşyayı geri isteyemez. (T) tabloyu bir açık arttırmadan satın almıştır. Sahibinin elinden rızası dışında çıkan eşya pazardan, açık arttırmadan ya da benzer şeylerin satıldığı bir yerden satın alınmışsa, iyiniyetli kişi yine de aynı hakkı kazanamaz. Ancak sahibi taşınır davası ile geri istediğinde, onu ancak satın alırken ödediği bedel kendisine ödenmek şartıyla geri verebilir.

CEVAP: A

16. Otuz yaşında, ayırt etme gücü bulunan ve kötü yaşam tarzı sebebiyle mahkemece kısıtlanan (K), sınırlı ehliyetsizdir. Sınırlı ehliyetsizler, satım, kira, trampa gibi kendisini borç altına sokan hukuki işlemleri tek başlarına yapamazlar; ancak yasal temsilcileri olan veli ya da vasilerinin rızasıyla yapabilirler. Sınırlı ehliyetsizler, bu hukuki işlemleri yasal temsilcilerinin rızası olmadan kendileri yaparlarsa, işlem tek taraflı bağlamazlık (askıdaki hükümsüzlük-eksiklik) yaptırımına tabi olur. Karşı tarafın vereceği ya da hakime tayin ettireceği uygun bir süre içerisinde yasal temsilci rızasını açıklamazsa, işlem yapıldığı andan itibaren hükümsüz olur. Süresi içerisinde rızanın verilmesi halinde ise işlem yapıldığı andan itibaren her iki tarafı da bağlar ve o andan itibaren geçerli olur. Sınırlı ehliyetsizler, kendilerini borç altına sokmayan işlemleri tek başlarına yapabilirler. Bu işlemler şunlardır; karşılıksız kazanımlar (bağışlamayı kabul etmek), yönetimi sınırlı ehliyetsize bırakılan (serbest) mallarla ilgili hukuki işlemler ile yasal temsilcinin rızasıyla aile dışında yaşayan çocuğun kazancıyla ilgili tasarrufları, kişiye sıkı sıkıya bağlı hakların kullanılması, temsilci sıfatıyla yapılan hukuki işlemler, yasal temsilcinin izninin gerekmediği tek taraflı hukuki işlemler, karşılık olmaksızın kendilerini yükümlülükten kurtaran sözleşmeler (örneğin ibra sözleşmesi). Sınırlı ehliyetsizlerin hiç yapamayacakları (yasak) işlemler de vardır. Bunları sınırlı ehliyetsizler yapamadığı gibi onlar adına yasal temsilcileri de yapamazlar. Sınırlı ehliyetsiz yaptığı yasak işlemler, yasal temsilcinin icazetiyle dahi geçerli olamaz. Buna göre sınırlı ehliyetsizler; önemli bağışlama yapamazlar, kefil olamazlar, vakıf kuramazlar ve rekabet yasağı yükleniminde bulunamazlar. Buna göre, (A) seçeneğindeki işlem ancak yasal temsilcinin onayıyla geçerli olabilir. (B), (D) ve (E) seçeneklerindeki işlemler zaten sınırlı ehliyetsizin tek başına yapabileceği işlemlerdendir. (C) seçeneğindeki işlem ise yasak işlemlerden olduğundan, sınırlı ehliyetsizler tarafından bizzat yapılmadığı gibi onlar adına yasal temsilcileri de yapamazlar. Sınırlı ehliyetsizin yaptığı yasak işlemler, yasal temsilcinin icazetiyle dahi geçerli olamaz.

CEVAP: C

17. Elektrik, gaz, su gibi enerji ve sıvı maddelerin naklini sağlayan tesisata mecra denir. Bunlar ait oldukları işletmenin dışında bulunsalar bile, ait oldukları işletme malikinin mülkü sayılırlar. Mecra arazinin mülkiyetine tabi olmadığından, arazi üzerinde kurulacak ipotek, mecraı kapsamaz. Mecra hakkının doğabilmesi için, tesisatın

başka yerden geçirilmesi komşu taşınmaz maliki açısından imkansız veya aşırı masraflı olmalıdır. Ayrıca mecra geçirilmesi nedeniyle doğacak bütün zararlar ödenmelidir.

CEVAP: C

18. Önerinin (icabın) bağlayıcılığını; süreli olup olmamasına göre ayırma tabi tutabiliriz. Buna göre; Süreli öneride, öneride bulunan kişinin verdiği sürede yaptığı öneri ile bağlı olduğu kabul edilir. Buna göre muhataba(kabulcüye) "önerime 7 gün içinde cevap verin" diyen kişi, bu süre sona erinceye kadar önerisi ile bağlıdır. (A doğru)

Kabul için öngörülen süre geçtikten sonra gelen kabul beyanı kural olarak önereni bağlamaz. Hatta geç gelen kabul beyanı YENİ ÖNERİ sayılır. (B doğru)

Yeni Borçlar Kanununa getirilen değişiklikle, "tarife veya fiyat listesi gönderilmesi, aksi açıkça ve kolaylıkla anlaşılmadıkça öneri sayılır". (Daha önceden bu tür irade açıklaması öneriye davet sayılırdı) (D doğru)

Kabul beyanı zamanında gönderilmiş ve fakat örneğin postada gecikme nedeniyle önerene geç ulaşmışsa, öneren önerisi ile bağlı olmadığını HEMEN kabul edene bildirmek zorundadır. Aksi halde (sessiz kalırsa) yaptığı önerisi ile bağlı olur. (E doğru)

Oysa C seçeneği yanlıştır. Çünkü TBK'da yer alan yeni bir hükme göre; "İsmlenmemiş bir malın gönderilmesi öneri sayılmaz. Bu şeyi alan kişi, onu geri göndermek veya saklamakla yükümlü değildir."

CEVAP: C

19. Kişinin gerçekte yapmak istemediği bir işlem için, hukuki sonuç doğurmasını arzu etmediği irade açıklamalarında bulunması halinde zihni kayıttan bahsedilir. Zihni kayıt, hukuken geçerli sonuç doğuran bilinçli irade uyumsuzluklarındandır. Kişi bunu istemese de bilerek irade açıklamasında bulunduğundan, irade bozukluğu hallerinden yanılmadan da ayrılır. (Yanıma bilinçsiz irade bozukluğu halidir)

Bu sebeple doğru seçenek E seçeneğidir.

CEVAP: E

20. Hakkaniyet sorumluluğu, dikkat ve özen yükümünden doğan sorumluluk ve tehlike sorumluluğu **"kusursuz sorumluluk"** hallerindedir. Ayırt etme gücü olmayan bir kişinin birine verdiği zarardan kural olarak sorumluluğu yoktur. Çünkü ayırt etme gücü olmayan kişilerin yaptıkları hukuki işlemler mutlak butlan ile batıldır. Bu sebeple bu kişilerin yaptıkları hukuki işlemler veya işledikleri haksız fiillerden sorumluluğu bulunmaz. İşte bu kuralın istisnasını kusursuz sorumluluk hallerinde görüyoruz. Buna göre, zengin bir akıl hastasının birine verdiği zarardan sorumluluğu yasal olarak **"hakkaniyet sorumluluğuna"** dayanır. Bu durumda yasa koyucu akıl hastasının da sorumluluğundan bahseder. (I ve Z doğru eşleştirmedir)
- Dikkat ve özen yükümünden doğan sorumluluk halleri ise; ev başkanının sorumluluğu, adam çalıştırmanın sorumluluğu, yapı malikinin sorumluluğu ve hayvan bulunduranın sorumluluğudur. Bu sebeple II ile X diğer doğru eşleştirme sayılmalıdır. Son olarak tehlike sorumluluğu halleri; motorlu araç işletenin sorumluluğu ve önemli ölçüde tehlike arz eden işletmenin faaliyetlerinden doğan zararlardan sorumluluk bu kısma girer. Buna göre; III ile Y doğru eşleştirme sayılır. Bu bilgiler ışığında doğru yanıt D seçeneğidir.

CEVAP: D

21. Korkutma tehdit ve baskı altında yapılan sözleşmelerden kaynaklanan bir irade bozukluğu halidir. Korkutmadan bahsedebilmek için;
- İradesi sakatlanmış kişi baskıya, tehdite maruz kalmalıdır.
 - Yapılan korkutma ağır ve yakın bir tehdit niteliğinde olmalıdır.
 - Korkutma, korkutulanın şahsına veya yakınlarına yönelik olmalıdır. (A şıkkı doğru)
 - Korkutma bizzat şahsa veya mala yönelik olabilir. (B şıkkı doğru)
 - Korkutma haksız ve hukuka aykırı olmalıdır. (D şıkkı doğru)
 - Korkutmanın etkisi ile sözleşme yapılmalıdır. Yani korkutma ile sözleşen arasında illiyet bağı olmalıdır.
- Taraf Korkutması:** Tehdit veya baskıyı sözleşmenin karşı tarafı yapmışsa söz konusu olur. Taraf korkutmasında, diğer taraf sözleşmeyi iptal etme hakkına sahiptir. (C şıkkı doğru)
- Üçüncü kişinin korkutması:** Üçüncü kişinin korkutması sonucu sözleşmeyi yapmak isteyen taraf, sözleşmenin karşı tarafının bu korkutmadan haberi olsa da olmasa da sözleşmeyi korkutma nedeniyle iptal hakkı vardır. Bu sebeple E seçeneğinde yer alan "sadece korkutmadan haberdarsa, karşı tarafın iptal hakkı vardır" ifadesi yanlıştır. (E şıkkı yanlış)

CEVAP: E

22. Hür Anonim şirketi, YANLIŞ bir unvandır. Çünkü anonim şirket unvanında; işletme konusu ve şirketin türü olmak zorundadır. İşletme konusu olmadığından I.öncül yanlıştır.
- Türkiye Ziraat Bankası Anonim Şirket Konak şubesi DOĞRU bir unvandır. İşletme konusu olarak "banka" kelimesi ve "şirketin türü" ibaresi zorunlu unsurdur. Şube kelimesi de zorunlu ektir.
- Serdar İnşaat Kollektif şirket, YANLIŞ bir unvandır. Çünkü kollektif şirketler şahıs şirketi olduğundan, unvanda ortaklardan en az birinin adı soyadı olmak zorundadır.
- Yasin Gözlü İnşaatçılık Ltd. Şti. YANLIŞ bir unvandır. Çünkü limited şirket unvanında, ortaklardan birinin adı soyadı varsa, şirketin türü ibaresi kısaltılamaz.
- İsmail Midilli Komandit şirketi, DOĞRU bir unvandır. Komandit şirketlerde komandite ortaklardan en az birinin adı soyadı unvanda olmalıdır. İşletme konusu yazılması zorunlu değildir, varsa ek sayılır.
- Bu açıklamalara göre, II ve V. öncülleri doğrudur.

CEVAP: D

23. Haksız rekabet sebebiyle müşterileri, kredisi, meslekî itibarı, ticari faaliyetleri veya diğer ekonomik menfaatleri zarar gören veya böyle bir tehlikeyle karşılaşabilecek olan kimse tüm haksız rekabet davalarını açabilirler. Haksız rekabet davalarını açma sınırı, mesleki birlikler bakımından getirilmiştir. Buna göre, mesleki birlikler tazminat davası açamazlar. Bu sebeple C seçeneğinde yer alan "Ticaret ve Sanayi Odaları, esnaf odaları, borsalar ve diğer mesleki ve ekonomik birlik üyelerinin ekonomik menfaatlerini korumak için tespit, önleme ve maddi durumun düzeltilmesi davalarını açabilir." ifadesi doğrudur.
- Ekonomik çıkarları zarar görenler de tüm haksız rekabet davalarını açabilirler. (B doğru)
- Haksız rekabet fiilini işleyen tüm kişilere karşı haksız rekabet davasının yönlendirilmesi mümkündür. Bu kişilerin eyleme doğrudan ya da dolaylı katılması da davalı olmalarına engel değildir. (D doğru)
- Haksız rekabetin sonucu olan maddi durumun ortadan kaldırılması, haksız rekabet yanlış veya yanıltıcı beyanlarla yapılmışsa bu beyanların düzeltilmesini ve tecavüzün önlenmesi için kaçınılmaz ise, haksız rekabetin işlenmesinde etkili olan araçların ve malların imhasını amaçlayan dava "maddi durumun düzeltilmesi davasıdır". Fakat müşteriler malların ve araçların imhasını isteyemezler. (E doğru)
- Müşteriler davacı sıfatıyla tüm haksız rekabet davalarını açabilirler. Tazminat davasını açamayacak davacı grubu, mesleki ve ekonomik birliklerdir. Bu sebeple A seçeneği yanlıştır.

CEVAP: A

24. Ortağın ölümü kural olarak **şirketin infisahına (kendiliğinden sona ermesine)** neden olur. Fakat diğer ortaklar infisahı önlemek için şirketin devam edeceğine karar verebilirler. Bu durumda öncelikle sözleşmede hüküm var mı yok mu diye bakılmalıdır.

SÖZLEŞMEDE HÜKÜM YOKSA; diğer ortakların **oybirliği ile verecekleri karar** üzerine şirket mirasçılarla devam edebilir. Oybirliği sağlanmadığı takdirde şirket infisah eder. Bu sebeple çoğunluk kararı ile mirasçıların yeni ortak olarak kabulü bu durumda mümkün değildir.

SÖZLEŞMEDE HÜKÜM VARSA;

- **Sözleşmedeki hüküm “mirasçılarla devam edilmeyecek” şeklinde ise**, şirkete devam etmek isteyen diğer ortaklar, ölen ortağın payını mirasçılara vererek, mirasçıların şirketle bağlarını tamamen koparırlar ve kendi aralarında şirket faaliyetlerine devam ederler.
- **Sözleşmedeki hüküm “mirasçılarla devam edilecek” şeklinde ise**, mirasçılar kolektif ortak sıfatıyla şirkete devam edip etmemekte **serbesttirler**. Mirasçılar kararlarını ortağın ölüm tarihinden itibaren 3 ay içinde şirkete ihbar etmelidir. Bu süre içinde, mirasçıların sorumluluğu **komanditer gibidir**.

Ancak mirasçılar şirkete komanditer ortak olarak devam etmek istediklerini diğer ortaklara bildirirse, bu öneriyi diğer ortakların kabulü için, OY-BİRLİĞİ yetersayı aranır. (C şıkkı yanlıştır)

CEVAP: C

25. Yönetim Kurulu üyelerinin sorumluluğuna ilişkin açılacak tazminat davası, davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren 2 yıl ve her hâlde zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren 5 yıl geçmekle zamanaşımına uğrar. Şu kadar ki, bu fiil cezayı gerektirip, Türk Ceza Kanununa göre daha uzun dava zamanaşımına tabi bulunuyorsa, tazminat davasına da bu zamanaşımı uygulanır.

CEVAP: A

26. Bonoda asıl borçlu, senedi düzenleyendir. Asıl borçluya karşı zamanaşımı süresi 3 yıldır. Bu sebeple **düzenleyene** (Olayda A'ya) karşı ileri sürülecek istemler, vadenin geldiği tarihten itibaren **3 yıl geçmekle** zamanaşımına uğrar.

Hamilin, cirantalarla (B,C ve D'ye) karşı ileri sürülecek istemler, protesto tarihinden veya senette protestodan muafiyet kaydı varsa vadenin olduğu tarihten itibaren 1 yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Bir cirantanın başka cirantalarla düzenleyen aleyhine ileri sürülecek istemler, cirantanın poliçeyi ödediği veya poliçenin dava yolu ile kendisine karşı ileri sürüldüğü tarihten itibaren 6 ay geçmekle zamanaşımına uğrar.

Buna göre soruda H'nin A'ya karşı takip yapabilecekleri zamanaşımı süresi sorulmaktadır. H, A'ya karşı vade tarihi olan 05.06.2013 tarihinden itibaren 3 yıl içinde cebri icraya başvurmalıdır. Bu sebeple doğru yanıt E seçeneğidir.

CEVAP: E

27. İcra organları kanuna aykırı işlemler yaparlarsa, kendilerine verilen takdir yetkisini somut olaya uygun kullanmazlarsa, bir hakkı yerine getirmezler ya da sebepsiz yere sürüncemede bırakırlarsa, icra organlarının bu işlemlerine karşı ilgili kişiler şikayet yoluna başvurabilirler. İlgililer şikayette bulunmak suretiyle icra mahkemesinin, hukuka aykırı işlemlerin iptaline, düzeltilmesine ya da yerine getirilmeyen hakların yerine getirilmesine karar vermesini isterler. Şikayet yoluna başvurabilmek için şikayetçinin fiilen zarar görmesi ya da icra organının işlemi yaparken kusurlu olması gerekmez. İşlemlerine karşı şikayet yoluna başvurulabilecek olan icra iflas organları; icra ve iflas daireleri, iflas idaresi, alacaklılar toplantısı, iflas bürosu, konkordato komiseri ve konkordato tasfiye memurlarıdır.

Şikayet süresi kural olarak, şikayet eden kişinin şikayet sebebini öğrenmesinden itibaren yedi gündür. Süre hak düşürücü olup, süresinden sonra yapılan şikayetler dinlenmez. Bazı durumlarda şikayet süreye tabi değildir. Buna göre; bir hakkın yerine getirilmemesi veya sebepsiz sürüncemede bırakılması durumlarında şikayet süresizdir. İşlemin kamu düzenine aykırı olması halinde de şikayet süresizdir. Şikayet başvurusunu şikayet konusu işlemi yapan icra ve iflas dairesinin bağlı olduğu icra mahkemesi inceler. İcra mahkemesinin şikayet konusundaki yetkisi kesindir ve taraflar yetki sözleşmesi yaparak bunu değiştiremez. Mahkeme de yetkili olup olmadığını kendiliğinden dikkate alır. İcra mahkemesi dışında başka bir yere yapılan şikayetler geçerli değildir. Şikayet yazılı ya da sözlü olarak yapılabilir. İcra mahkemesi şikayeti basit yargılama usulüne göre inceler ve gerekli hallerde duruşma yapar. Duruşma yapılmayan işlerde icra mahkemesi en geç on gün içinde kararını verir. İcra mahkemesi incelemesini yaparken şikayet edenin bildirdiği nedenlerle bağlı değildir ve tanık dinleyebilir, bilirkişi incelemesi yapabilir. İtirazın aksine, şikayet icrayı kendiliğinden durdurmaz. Ancak icra mahkemesinin dava sonuna kadar icranın durdurulmasına karar vermesi mümkündür ve bu durumda icra geri bırakılabilir.

CEVAP: D

28. Yasal şartları taşıyan takip talebini alan icra müdürü, borçluya derhal kambiyo senetlerine özgü bir ödeme emri düzenleyerek gönderir. Üç günlük süre, genel haciz yoluyla takiplerde sözkonusu olur. Kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla ilamsız icrada borç ödeme süresi on gün; borca ve imzaya itiraz süresi ödeme emrinin tebliğinden itibaren beş gün; senet kambiyo senedi niteliğinde değilse şikayet süresi beş gündür. Borç ödenmez ve itiraz da edilmezse, on gün içinde mal beyanında bulunulması gerekir. Kambiyo senetlerine özgü haciz yoluyla takiplerde borçtan kurtulma davası söz konusu değildir. Bu dava, genel haciz yoluyla takiplerde borçlunun imzaya itirazı üzerine itirazın geçici kaldırılmasından sonra söz konusu olur.

CEVAP: E

29. İcra takibinin kesinleşmesinden sonra ödeme, ibra, takas gibi bir sebeple borç itfa edilmişse (sona ermişse) örneğin borçlu borcunu alacaklıya icra dairesi kanalıyla değil de haricen (elden) ödemiş, ancak alacaklı buna rağmen takibe devam etmişse borçlu icra mahkemesinden icra takibinin iptalini isteyebilir. İcra mahkemesinin takibin iptaline karar verebilmesi için borçlunun borcun itfa edildiğini ispatlaması gerekir. Bunun için borçlu icra mahkemesine, alacaklı tarafından verilen ve imzası noter tarafından onaylanmış bir belge ya da imzası alacaklı tarafından ikrar edilmiş bir adi belge sunmalıdır. Borçlu en geç paraların paylaşılmasına kadar takibin iptali için başvurmalıdır. Takibin ertelenmesi, alacaklının borcun ödenmesi için borçluya süre vermesi, ancak sürenin gelmesini beklemeden takibe devam etmesi halinde icra mahkemesinden istenir. İcranın geri bırakılması ise, alacağın zamanlaşımına uğramasına rağmen borçlunun takibe devam etmesi halinde sözkonusu olur. İcranın iadesi ise ilamlı icrada sözkonusu olur. İcraya konulmuş bir ilam borçlu tarafından temyiz edilmiş, ancak icranın durdurulması kararı alın-

mamışsa, bir yandan icra takibi devam ederken, bir yandan da Yargıtay'daki temyiz incelemesi devam edebilir. Bu arada icra durmadığı için devam eden takipte alacaklı borçlu mallarına haciz koydurmuş, malları sattırılmış ve alacağını almış olabilir. Ancak alacaklı alacağını aldıktan sonra temyiz incelemesine bakan Yargıtay mahkemesinin hükmünü bozar ve aslında borçlunun borçlu olmadığına karar verirse, alacaklıya ödenen paranın borçluya iade edilmesi gerekir. İşte borçlunun bu amaçla başvurduğu yol, icranın iadesidir.

CEVAP: E

30. Sıra cetvelindeki bir alacaklı, bir başka alacaklının sırasına, alacağına veya alacak miktarına karşı koymak istiyorsa, o alacaklıya karşı, genel mahkemede itiraz davası açmalıdır. Sıra cetveline itiraz davası, sıra cetvelinin alacaklıya tebliğinden itibaren yedi gün içinde açılmalıdır. İcra müdürü sıra cetvelini hazırlarken hukuka aykırı davranır ve yapılan işlem olaya uygun olmazsa, sıra cetveline karşı icra mahkemesinde şikayet yoluna başvurulabilir. Şikayet, icra müdürünün re'sen uymak zorunda olduğu kurallara uymaması durumunda sözkonusu olur. Alacaklı, sıra cetvelinde kendisine verilen sıraya karşı koymak istiyorsa şikayet yoluna başvurmalıdır. Şikayetin, sıra cetvelinin alacaklıya tebliğinden itibaren yedi gün içinde yapılması gerekir. Buna göre, sıra cetvelindeki alacaklılardan (A)'nın, sıra cetvelindeki diğer bir alacaklı olan (B)'nin alacağının gerçek bir borç ilişkisine dayanmadığını, sıra cetveline karşı itiraz davası yoluyla ileri sürmesi gerekir.

CEVAP: B

İKTİSAT

1. Fiyat ve ücret esnekliği varsayımlarına rağmen işsizliğin olabileceğini ileri süren iktisatçı Don Patinkin'dir. Patinkin'e göre ekonomi tam istihdam düzeyinde dengede olsa bile toplam talep yetersizliği durumunda hem parasal ücretler, hem de fiyat düzeyi düşer. Her iki kavramın da aynı oranda değişmesi ile reel ücretler değişmez. Reel ücretler değişmediği halde istihdam düzeyi düşebilir. Bunun sebebi toplam talebin azalmasıdır.

CEVAP: C

2. Farksızlık eğrisi analizinde, tüketilen mallardan birisinde meydana gelen bir fiyat değişmesi neticesinde oluşan toplam etki (fiyat etkisi), gelir etkisi ve ikame etkisi olmak üzere iki kısma ayrılır.

- **İkame etkisi: Fiyat değişimi sonucunda nispi olarak ucuz hale gelen malın daha fazla tüketilmesidir.**
- **Gelir etkisi: Fiyat değişimi sonucunda tüketicinin satın alma gücünde meydana gelen değişme sonucu fiyatı değişen maldan tüketiminin artması veya azalmasıdır.**

İkame etkisi tüm mallarda negatiftir.

Gelir etkisi ise normal mallarda negatif, düşük mallarda pozitiftir. Ancak bu anlamda düşük malları da kendi içinde ikiye ayırabiliriz:

- Negatif ikame etkisi pozitif gelir etkisinden büyükse söz konusu mallar düşüğün normali olan maldır.
- Pozitif gelir etkisi negatif ikame etkisinden büyük olan mallar ise düşüğün Giffeni olan mallardır.

Soruda negatif ikame etkisi pozitif gelir etkisinden küçük olan bir düşük mal söz konusu. O halde bu mal düşüğün Giffeni olan maldır. Buna göre şıkları değerlendirelim:

A seçeneği: Talep kanunu geçersizdir ifadesi doğrudur. Giffen mallarda pozitif gelir etkisi daha büyük olduğu için toplam etki yani fiyat etkisi pozitif çıkar. Bu durumda fiyat ile talep aynı yönlü hareket eder.

B seçeneği: Alışılmış talep eğrisi pozitif eğimlidir ifadesi doğrudur. Alışılmış talep eğrisi hem ikame hem gelir etkisinin toplamını göstermektedir. Toplam etki Giffen mallarda pozitif olduğu için alışılmış talep eğrisi de pozitif eğimlidir.

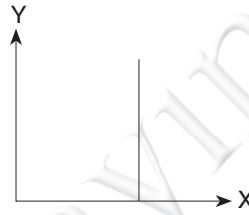
C seçeneği: Hicksgil talep eğrisi pozitif eğimlidir ifadesi yanlıştır. Çünkü Hicksgil talep eğrisi telafi edilmiş talep eğrisidir ve sadece ikame etkisini gösterir. İkame etkisi de tüm mallarda negatif olduğu için Giffen mallarında da negatiftir.

D seçeneği: Fiyat etkisi pozitifdir ifadesi doğrudur. Fiyat etkisi ikame ve gelir etkilerinin toplamını verir. Giffen mallarda pozitif gelir etkisi daha büyük olduğu için fiyat etkisi de pozitiftir.

E seçeneği: Söz konusu mal aynı zamanda Giffen malıdır ifadesi de doğrudur.

CEVAP: C

3. Yatay ekseninde X malının dikey ekseninde Y malının bulunduğu bir grafikte farksızlık eğrisi dikeyse, böyle bir durumda sadece mallardan biri fayda sağlıyor demektir. Farksızlık eğrisi bu tip mallarda hangi ekseninden çıkıyorsa o malın faydası vardır.

İkamenin geçerli olmayacağı bu durumda faydayı yaratan yatay eksenindeki maldır. Faydanın artması da ancak yatay ekseninde yer alan malın tüketiminin artması ile mümkündür.

O halde tüketici hangi mal fayda sağlıyorsa o malı tüketmeyi tercih eder. Bu durumda tüketici Y malını tercih etmez, X malını tüketir.

CEVAP: E

4. Soru piyasa dengesi ile ilgili bir sorudur. Dengeyi açıklarken iki farklı yaklaşımdan yararlanıyoruz.

- **Walrasgil Fiyat İntibakı:** Arz ve talep, ceteris-paribus, fiyatın birer fonksiyonudur. Bunun sonucunda da şayet dengeden uzaklaşıldıysa, dengeye yeniden geri dönmek ancak fiyat değişimi sayesinde mümkün olacaktır.
- **Marshalgil Miktar İntibakı:** Talep ve arz eğrileri Marshall'ın ters arz ve ters talep fonksiyonlarına uygun olarak çizilir ve Marshall'da fiyat miktarın bir fonksiyonudur. Şayet piyasada geçici bir dengesizlik varsa bu dengesizlik bağımsız değişken olan miktarda yaşanacak artış veya azalışlarla kapatılacaktır.

Soruda talep fiyatı fazlası sorulmuş. Piyasada talep fiyatı fazlası olduğuna göre dengesizliği Marshalgil miktar intibakına göre çözümlenemiyoruz. Üretim denge seviyesinin altındaysa talep fiyat fazlası oluşur ve üretimin artması yönünde baskı yaratarak, tekrar dengeye ulaşılmasını sağlar. Bu durumda cevap A seçeneği olur.

CEVAP: A

5. X malının yatay ekseninde, Y malının dikey ekseninde gösterildiği bir grafikte, X malının fiyatının değişmesi durumunda çizilecek fiyat tüketim eğrisinin şekli verilmiş. Cevaplara baktığımızda bizden esneklikle ilgili bilgi isteniyor. Soruda X malının fiyatı değiştiğine göre X malının esnekliğini bulabiliriz. Bir malın fiyatının değişmesi sonucunda ortaya çıkacak yeni denge noktalarını birleştirdiğimizde fiyat tüketim eğrisine ulaşırız. Fiyat tüketim eğrisinin şekli bize fiyatı değişen malın esnekliğini gösterir. X malının fiyatı değiştiğinde fiyat tüketim eğrisi yatay eksene paralel ise X malının esnekliği birdir. Eğer fiyat tüketim eğrisi pozitif eğimli olsaydı esneklik 1'den küçük, negatif eğimli olsaydı esneklik 1'den büyük olurdu. Fiyat tüketim eğrisi X malı ekseninden düşey olsaydı X malının esnekliği sıfır olurdu.

CEVAP: D

6. X ve Y olmak üzere iki mal tüketen bir tüketicinin farksızlık eğrileri doğrusal ve farksızlık eğrilerinin eğimleri bütçe doğrusunun eğimine eşit olduğu bir durum için tüketici dengesi ile ilgili kesin ifade isteniyor.

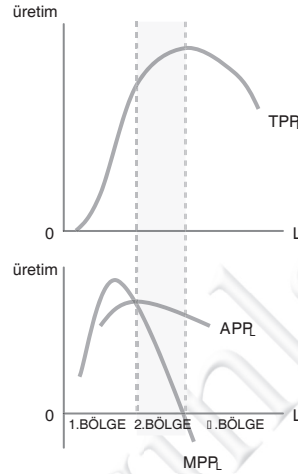
Tüketicinin farksızlık eğrilerinin doğrusal olması durumunda tam ikame mallar söz konusudur. Tam ikame mallar, biri diğerinin yerine mükemmel bir şekilde ikame edilebilen mallardır.

Sabit (tam) ikameli mallarda eğer farksızlık eğrisi bütçe kısıtı doğrusu ile çakışacak eğime sahipse, negatif eğimli doğrusal farksızlık eğrisi üzerindeki tüm noktalar birer denge noktasına dönüşür. Bütçe kısıtı doğrusu ile doğrusal farksızlık eğrilerinin eğimlerinin birbirinden farklı olması durumunda tüketici dengesi yine eksenlerden birisinde gerçekleşecektir. Tüketici bu durumda ucuz olan malı tercih eder.

Soruda da bize farksızlık eğrilerinin eğimleri ile bütçe doğrusunun eğimi birbirine eşit olarak verilmiş. Tüketici için böyle bir durumda tek bir denge noktası yoktur ifadesi doğru cevaptır.

CEVAP: B

7. Üretimde tek değişken girdi kullanıldığına göre kısa dönem söz konusudur. Bu tip sorularda kısa dönemde toplam fiziki ürün, ortalama fiziki ürün ve marjinal fiziki ürün eğrilerinin şeklini çizerek soruda isteneni bulmaya çalışın.

Ortalama fiziki ürünün marjinal fiziki ürüne eşit olduğu noktada şekilde görüldüğü gibi ortalama fiziki ürün maksimumdur.

CEVAP: D

8. Uzun dönemde üretici dengesi eş maliyet kısıtı ile eş ürün eğrilerinin birbirine teğet olduğu noktada gerçekleşir. Üretici dengesinin değişmesi üç farklı biçimde karşımıza çıkar:

- **Teknolojideki değişmeler:** Üretim fonksiyonunu etkiler.
- **Maliyet kısıtının değişmesi ve**
- **Girdi fiyatlarının değişmesi:** Bu iki faktör de eş maliyet doğrusunu etkiler.

Soruya göre firmanın üretimde kullandığı girdilerin fiyatı artıyor. Girdilerin fiyatı arttığı için firma her iki girdiden de daha az miktarda kullanılabilecektir. Bu durumu göstermek üzere eş maliyet kısıtı paralel sola kayar. Girdi fiyatları farklı oranlarda artıyor demediği için eş maliyet kısıtının eğimi değişmez. Ancak soruda girdi fiyatları artarken aynı anda eş maliyet kısıtı da aynı oranda artıyor. Bu durumda girdi fiyatları arttığı için sola kayan eş maliyet kısıtı eski konumuna geri döner. Buna göre hem girdi fiyatları hem eş maliyet kısıtı aynı oranda artan firmanın eş maliyet kısıtında bir değişiklik olmaz.

CEVAP: A

9. Vergiler ve sübvansiyonlar firmaların maliyet eğrilerini etkiler.

Spesifik vergiler ve ad valorem vergiler firmanın sattığı ürün başına veya ürün değerine bağlı olduğu için üretim yapmayan bir firmanın maliyetlerine yansımaz. O halde spesifik ve ad valorem vergilerin sabit maliyetlere etkisi olmayacağı söyleyebiliriz.

Spesifik vergiler:

- MC eğrisini paralel yukarı kaydırır.
- AC eğrisini paralel yukarı kaydırır.
- AVC eğrisini paralel yukarı kaydırır.
- Sabit maliyetleri etkilemez.
- MC aynı zamanda toplam maliyetin eğimi olduğundan toplam maliyet eğrisi dikleşerek sola kayar.

Ad valorem vergiler:

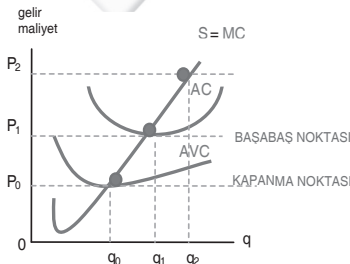
- MC eğrisini dikleştirerek yukarı kaydırır.
- AC eğrisini dikleştirerek yukarı kaydırır.
- AVC eğrisini dikleştirerek yukarı kaydırır.
- Sabit maliyetleri etkilemez.

Götürü vergiler:

- MC eğrisini etkilemez.
- AVC eğrisini etkilemez.
- TFC eğrisini paralel yukarı kaydırır.
- AFC eğrisini yukarı kaydırır.
- AC eğrisini yukarı kaydırır.
- Götürü vergi bir defa alındığından üretim miktarı arttıkça AC ve AFC eski durumuna yaklaşır.
- Toplam maliyet eğrisi paralel yukarı kayar. Sübvansiyonlarda da bu yukarıda verdiklerimizin tersi gerçekleşir. Soru götürü sübvansiyon uygulamasında hangi seçeneğin gerçekleşmeyeceğini sormuş. Şıkları incelediğimizde D seçeneğinde ortalama değişken maliyet eğrisi her miktar düzeyinde paralel olarak aşağı kayar ifadesi var. Oysa götürü sübvansiyon değişken maliyetleri etkilemez.

CEVAP: D

10. Tam rekabet piyasasında faaliyet gösteren bir firmanın faaliyet karının sıfır olması durumu sorulmuş. Faaliyet karı firmanın faaliyette bulunmasından dolayı elde ettiği karı ifade eder. Firmanın faaliyet karı koşulu $P > AVC$ veya her iki tarafı q değeriyle çarparsak $TR > TVC$ olacaktır. Firmanın faaliyet karının sıfır olduğu nokta, aynı zamanda onun kapanma noktasıdır. Bu noktada, fiyat ortalama değişken maliyete eşittir. Bu durumda firma eksik kapasitede çalışır.

CEVAP: B

11. GSYİH (Piyasa fiyatları ile)
+ Net Faktör Gelirleri

GSMH

-Yıpranma (Amortisman)

Net (Safi) Milli Hasıla (Piyasa fiyatları ile)

-Dolaylı Vergiler (To)

Milli Gelir= Ücret + Faiz + Rant + Kar= Y

- Kurumlar Vergisi (T)

- Dağıtılmayan Kurum Karları

- Sosyal Güvenlik Katkıları

+ Transfer Ödemeleri (Tr)

+ Kamu Kesimi Faiz Ödemeleri(N)

Kişisel Gelir

Yukarıda Gayri Safi Yurt İçi Hasıladan Kişisel Gelir'e ulaşırken yapmamız gereken işlemler verilmiştir. Görüldüğü gibi Net Milli Hasılaya ulaşmak için GSMH rakamından amortismanları çıkarıyoruz. Bu nedenle Net Milli Hasıla kavramı içinde amortismanlar yer almaz.

Ancak diğer seçeneklerde verilen net dış faktör gelirleri, sosyal güvenlik katkı primleri, dolaysız ve dolaylı vergiler Net Milli Hasıla kavramının içinde yer almaktadır.

CEVAP: C

12. Soruda bizden Keynesyen tüketim fonksiyonu ile ilgili bilgi isteniyor. Öncelikle Keynesyen tüketim fonksiyonunun özelliklerini verelim:

- Reel tüketim harcamaları, cari reel gelirin kısa dönemde değişmeyen bir fonksiyonudur.
- Marjinal tüketim eğilimi sıfırla bir arasındadır. ($0 < c < 1$)
- Marjinal tüketim eğilimi, ortalama tüketim eğiliminden küçüktür.
- Marjinal tüketim eğilimi gelir arttıkça azalır. Bununla birlikte Keynes'te tüketim fonksiyonu; $C = C_0 + c(Y_d)$ olarak ifade edilmektedir. Bu eşitlikte C_0 otonom tüketimi verir.

Otonom Tüketim: Gelirden bağımsız olan tüketimdir. Başka bir ifade ile harcanabilir kişisel gelir sıfırken bile yapılan tüketimdir.

$C(Y_d)$ ifadesi ise uyarılmış tüketimi verir.

Uyarılmış Tüketim: Harcanabilir kişisel gelire bağlı olarak değişen tüketimi gösterir.

Kapalı bir ekonomide tüketim fonksiyonunun eğimi marjinal tüketim eğilimine eşittir.

- Marjinal tüketim eğilimi (MPC) arttıkça eğrinin eğimi de artar.
- Marjinal tüketim eğilimi (MPC) azaldıkça eğrinin eğimi de azalır.

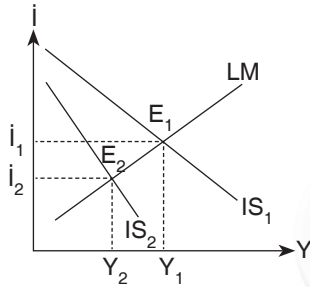
Buna karşılık otonom tüketimi etkileyen harcanabilir kişisel gelir dışında kalan faktörlerin değişmesi sonucu otonom tüketim artabilir ya da azalabilir. Bu durumda tüketim fonksiyonu paralel olarak aşağı ya da yukarı kayar.

Bu bilgiler doğrultusunda seçenekleri değerlendirdiğimizde I, II ve III no'lu seçeneklerde verilen bilgilerin doğru olduğunu görüyoruz.

IV. Marjinal tasarruf eğilimi arttıkça tüketim fonksiyonunun eğimi artar ifadesi ise doğru bir ifade değildir. Çünkü marjinal tasarruf eğilimi arttıkça marjinal tüketim eğilimi azalır. Bu durumda tüketim fonksiyonunun eğimi azalır.

CEVAP: E

13. Soru IS – LM modeli çerçevesinde meydana gelen bir değişikliğin dengeyi nasıl değiştireceğini istiyor. Önce başlangıç durumunda dengeyi kuralım.

Şekilde görüldüğü gibi başlangıçta denge E_1 noktasında oluşmuştur. Denge faiz oranı i_1 ve hasıla seviyesi Y_1 'dir. Soruya göre marjinal vergi oranı artarsa, bu değişiklikten IS eğrisi etkilenir. IS eğrisinin eğimi yatırımların faize duyarlılığına ve çarpan katsayısına bağlıdır. Marjinal vergi oranı artarsa çarpan katsayısı azalır. Çarpan katsayısının azalması durumunda IS eğrisini eğimi artar.

$$IS \text{ eğrisinin eğimi} = \frac{1}{ke.b}$$

Görüldüğü gibi çarpanla eğim arasında ters yönlü ilişki vardır. IS eğrisinin eğimi artınca eğri dikleşir. Ayrıca marjinal vergi oranının artması toplam vergiyi de artıracığı için IS eğrisi sola kayar. Görüldüğü gibi marjinal vergi oranının artması durumunda IS eğrisi dikleşerek sola kayar. Bu durumda yeni bir denge oluşur. Yeni denge E_2 noktasında kurulmuştur. Bu durumda denge üretim seviyesi azalır.

CEVAP: D

14. Keynesyen çarpan mekanizmasında örneğin kamu harcamalarında meydana gelen bir artış kendisinin birkaç katı kadar hasılda bir artış yaratmaktadır. Ancak burada statik analiz yapılmaktadır.

Ancak örneğin harcamalarda meydana gelen bir değişimin milli gelir üzerinde yaratacağı etkinin dönemler itibarı ile incelenmesi için dinamik analiz yapmamız gerekir.

- Örneğin hükümet kamu harcamalarını 1 birim artırmış olsun. İlk olarak kamu harcamalarındaki bir artış bu harcamayı alan kişilerin gelirlerinde aynı miktar bir artış sağlar.
- Geliri artan bu bireyler tüketim harcamalarını artırırlar.
- Böylece tüketim malını satan örneğin firmaların gelirleri artar.
- Firma sahiplerinin gelirleri artınca onlar da tüketim harcamalarını artırırlar.

Böylece bu olgu sürekli devam eder ve başlangıçta hükümetin yaptığı 1 birimlik bir artış tüm ekonomiyi etkiler.

Ancak bu etkinin ortaya çıkması zaman alır yani belli bir gecikme ile gerçekleşir. İktisatçılar bu gecikme ile ilgili iki farklı kavramdan bahsedebilir:

1. Robertson Gecikmesi: Gelirin elde edilmesi ile harcanması arasında yaşanan gecikmedir. Bu durumda tüketim fonksiyonu:

$$C_t = C_o + c (Y_t - 1) \text{ olarak yazılır.}$$

2. Lunberg Gecikmesi: Talebin ortaya çıkışı ile talebi karşılayacak üretim değişmesi arasında yaşanan gecikmedir. Burada belli bir dönemdeki üretim ya da gelir, bir önceki dönemin talebinin bir fonksiyonu olarak değerlendirilir.

Buna göre sorunun cevabı D seçeneğidir.

CEVAP: D

15. Basit hızlandırıcı modelinde yatırımlar, faiz oranı ile değil satış hasılatı ile ilişkilendirilmiştir.

Model, tüketim harcamalarının yatırım üzerindeki etkisini açıklamaktadır. Tüketim gelirinin bir fonksiyonudur ve gelir arttıkça tüketim artacağı için firmaların satış hasılatı da artar.

$$v = K^* / Y \quad K^* = \text{Arzulanan sermaye stoku}$$

$$Y = \text{Gelir (hasıla) düzeyi}$$

$$K^* = v \times Y \text{ elde edilir.}$$

Burada v simgesi ile gösterilen sermaye – hasıla oranı, bir birimlik üretimi gerçekleştirilebilir için gerekli olan sermaye miktarını gösterir ve hızlandırıcı adı verilir.

Net yatırım, sermaye stokunda dönemler arasında meydana gelen artış demektir.

$$I = K_t^* - K_{t-1}^*$$

$$I = v (Y_t - Y_{t-1})$$

$$I = v \times \Delta Y_t$$

Yukarıdaki denkleme göre yatırım, hasıladaki değişmeye bağlı olarak değişir.

CEVAP: E

16. Reel konjunktür teorisi esas itibarıyla Yeni Klasik görüş içinden çıkan bir modeldir.

E. Prescott, F. Kydland, C. Plosser 1980 'li yıllardan itibaren fiyat ve ücretlerin kısa dönemde bile esnek olduğunu ileri sürmüşlerdir. Onlara göre uzun dönemde geçerli olan tüm koşullar kısa dönemde de geçerlidir.

Modele göre kısa dönemde bile fiyat ve ücretler esneklerdir. Fiyat ve ücretlerin esnek olması durumunda reel toplam arz eğrisi kısa dönemde bile dikeydir.

Reel konjunktür teorisine göre konjunktürel dalgalanmaların en önemli nedeni teknolojik şoklardır.

Teknolojik bir ilerleme:

- Reel toplam arz eğrisini sağa kaydırır.
- Bu durumda faiz oranları düşer hasıla artar.

Modelde kötü hava koşulları, petrol fiyatlarındaki ani değişiklikler de teknolojik şok olarak değerlendirilmektedir.

CEVAP: C

17. Toplam talep eğrisinin konumunu etkileyen faktörler:

- Devletin uyguladığı para ve maliye politikaları
- Talep şoklarıdır.

Devletin uyguladığı genişletici politikalar toplam talebi sağa, daraltıcı politikalar ise toplam talebi sola kaydırır.

Devletin uyguladığı para ve maliye politikalarının dışında kalan ve toplam talebi kaydıran faktörler talep şokları olarak ifade edilir. Talep şokları aşağıdaki gibi örneklendirilebilir:

- Fiyatlar genel seviyesinde bir değişiklik olmadan ülkenin ihraç mallarına talep artarsa (pozitif talep şoku), IS eğrisi sağa kayar, toplam talep de sağa kayar. Tam tersine ihraç mallarına talep azalırsa (negatif talep şoku) IS eğrisi sola kayar, bu durum da toplam talep de sola kayar.
- Ülkede para çekme cihazlarının yaygınlaşması ya da kredi kartı kullanımının artması pozitif talep şokudur. Bu durumda para talebi azalır. LM eğrisi sağa kayar, toplam talep de sağa kayar.
- Devletin kamu harcamalarını, genişletici bir maliye politikası uygulamak amacıyla değil de savaş, afet gibi sebeplerden dolayı artırması durumunda IS eğrisi sağa, toplam talep eğrisi de sağa kayar.

- Gelirin ya da karların artacağı beklentisi IS eğrisini sağa kaydırır. Bu durumda toplam talep eğrisi de sağa kayar.

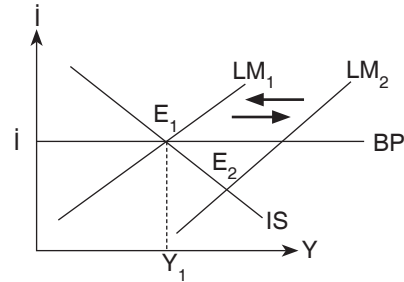
Seçenekleri incelediğimizde A seçeneğinde verilen

Fiyatlar genel seviyesi azalınca ülkenin ihraç mallarının ucuzlaması sonucu ihracat artarsa ifadesi toplam talep eğrisinin konumunu değiştirmez.

Çünkü burada fiyatların ucuzlaması yüzünden ortaya çıkan bir ihracat artışı sonucu söz konusudur. Bu durumda sadece toplam talep eğrisi üzerinde hareket olur.

CEVAP: A

18. Soruda sermaye hareketlerinin serbest olduğu sabit döviz kuru sisteminde para arzı artışının etkisi sorulmuş. Şekil yardımı ile para arzı artışının etkisini göstermeye çalışalım:

Başlangıçta eşanlı iç ve dış denge E_1 noktasında sağlanmıştır.

Genişletici para politikası uygulaması sonucunda LM eğrisi sağa kayar. Geçici iç denge E_2 noktasına gelir.

E_2 noktası daha düşük bir faiz oranını ifade ettiği için ülkeden sermaye çıkışı olur. Bu durumda dış açık oluşur. Döviz talebi döviz kurlarının artma eğilimine girmesine yol açar.

Sabit kur sisteminde döviz kurlarının artmasına izin verilmez. Merkez Bankası piyasaya döviz satar, ulusal parayı piyasadan çeker. Para arzı azalır.

LM eğrisi sola kayarak tekrar eski konumuna geri döner. Hasılda hiçbir değişim olmaz.

CEVAP: E

19. Paranın geleneksel fonksiyonları:

- Değişim aracı olma,
- Hesap birimi olma
- Değer muhafaza aracı değildir.

Değişim Aracı Olma: Bu anlamda para, mal ve hizmetler için ödeme yapmada ve borcu kapatmada kullanılmaktadır. Malın malla değişimi trampa düzeninde geçerlidir. Ancak böyle bir durumda malın malla değişiminin söz konusu olması için isteklerin çifte beraberliği gerekir. Bu da işlem maliyetlerini beraberinde getirir.

Paranın değişim aracı olarak kullanılması ile;

- İşlem maliyeti ortadan kalkar.
- İşbölümü ve uzmanlaşma ortaya çıkar.
- Ekonomik etkinlik artar.

Hesap Birimi Olma: Para da kilogram, metre gibi ölçü birimleri ile benzer bir şekilde, mal ve hizmetlerin, borç ve alacakların değerini ölçmeye yarar.

Değer Muhafaza Aracı Olma (Tasarruf Aracı Olma, Kıymet Deposu Olma): Bireyler ellerindeki paranın tamamını harcamak zorunda değildirler. Bireyler servetlerini para olarak da tutarlar. Para hiçbir sermaye kaybı söz konusu olmadan istenilen başka bir aktife dönüştürülebilir. Buna göre sorunun cevabı B seçeneğidir.

CEVAP: B

20. Gerçek hayatta, bankaların bilançoları oldukça karmaşıktır. Analizleri kolaylaştırmak amacı ile aşağıda basitleştirilmiş bir bilanço verilmiştir.

TİCARİ BANKA BİLANÇOSU	
AKTİFLER	PASİFLER
NAKİT	ÖZSERMAYE
MERKEZ BANKA-SINDAKİ MEVDUAT (REZERVLER)	MEVDUAT
PARA PİYASASINA KREDİLER	ALINAN KREDİLER (REESKONT KREDİSİ)
HALKA AÇILAN KREDİLER	SENDİKASYON KREDİLERİ
MENKUL KIYMET PLASMANLARI (HÜKÜMET SENETLERİ, DİĞER SENETLER)	İHTİYAT AKÇELERİ
HÜKÜMETE veya KAMU KESİMİNE AÇILAN KREDİLER	
İŞTİRAKLER	
DURAN VARLIKLAR	

Soruda bizden ticari banka bilançolarının varlık kalemleri içinde olmayan bir unsur isteniyor. Yukarıdaki tablo incelendiğinde mevduatların pasifte yani bankanın fon kaynakları içinde yer aldığını görüyoruz. Pasif kısmında yer alan hesaplar bankanın varlık kalemlerini değil yükümlülüklerini göstermektedir. Buna göre sorunun cevabı B seçeneğidir.

CEVAP: B

21. Parasal taban çarpanı (ya da para çarpanı), parasal tabandaki değişikliğin para arzını nasıl etkileyeceğini gösteren oran olarak tanımlanır.

M_1 para arzı ile parasal taban arasındaki ilişki m_1 dar anlamda parasal taban çarpanı yolu ile kurulur.

$$M_1 = m_1 \times B$$

$$m_1 = \frac{1+c}{rd+e+c+rt \times t} \text{ formülü ile bulunur.}$$

Ancak soruda bize serbest rezerv tutma oranı da doğrudan verilmemiş. Serbest rezerv oranını bulabilmek için;

$$e = \frac{\text{Serbest Rezerv}}{\text{Vadesiz Mevduat}} \text{ formülünü kullanırız.}$$

$$\text{Buna göre, } e = \frac{20}{100} = 0,20 \text{ çıkar.}$$

Soruda verilenleri formülde yerine koyalım.

$$m_1 = \frac{1}{0,20+0,20} = 2,5 \text{ çıkar.}$$

CEVAP: D

22. Uluslararası ticarete denge ticaret hadlerinin nerede belirleneceği bulunurken kullanılan yollardan birisi teklif eğrilerini kullanmaktır. Ülkenin belli miktar veya hacimdeki ithal malına karşılık olarak önermiş olduğu ihrac malına teklif denilmektedir. Bir ülkenin teklif eğrisi de tüm olası fiyatlardan o ülkenin dünya piyasalarında almak ve satmak istediği miktarları gösteren bir eğridir. Teklif eğrisi üzerindeki her nokta, ihracat ve ithalat hacmi ile uluslararası fiyat oranını yani dış ticaret hadlerini gösterir.

Bir teklif eğrisi hem arz hem de arz talep eğrisi olmak özelliklerine sahiptir. Buna bağlı olarak ülkelerin arz ve talep koşullarındaki değişiklikler teklif eğrilerinin de kaymasına yol açacaktır. Bir ülkede halkın zevk ve tercihlerinin ithal malı yönünde değişmesi durumunda ülkenin teklif eğrisi sağa kayar. Bu durumda ülke eskiye nazaran daha fazla ticaret yapar. Dış ticaret hacmindeki refahı olumlu etkileyen gelişmeye rağmen, ticaret hadleri ise ülkenin aleyhine değişir. Eğer ticaret hadleri sonuçta ağır basarsa, ülkenin refah düzeyinde bir düşme olacaktır.

Soruda bizden halkın zevk ve tercihlerinin ithal malına karşı yönde değişmesi durumu sorulmuş. Bu durumda yukarıda anlattıklarımızın tersi gerçekleşir. Böyle bir durumda artık ülkenin dış ticaret hacmi daralırken, ticaret hadleri ülkenin lehine değişir.

CEVAP: E

23. Klasik iktisatçılara göre, serbest ticaret ülkede yaşayan insanların tümünün yararına, korumacılık ise tümünün zararındadır.

Oysa Stolper ve Samuelson 1941'de yayımlanan bir makalede bu tezi çürüterek Hecksher – Ohlin teorisine dayalı yeni bir gelir dağılımı teoremi geliştirdiler.

Stolper ve Samuelson'a göre, serbest ticaret ihracat endüstrilerinde yoğun kullanılan faktör lehinedir, oysa korumacılık ithalata rakip endüstride yoğun kullanılan faktörlerin yararındadır.

Stolper – Samuelson Teoremine göre, normal koşullar altında (tarife koyanın büyük ülke olması) serbest ticaret politikası, gelir dağılımını ülkedeki bol faktörün lehine, arzı kıt olan faktörün ise aleyhine değiştirir.

CEVAP: B

24. Ulusal sınırları aşarak ülkeye giren mallar kural olarak o ülkenin normal gümrük rejimine tabidir. Bununla birlikte bir kısım dış ticaret işlemleri, taşıdıkları özellikler dolayısıyla, ülkenin normal gümrük rejimine tabi olmadan gerçekleştirilebilirler. Bu işlemlerden birisi de geçici ithal rejimidir. İleride tekrar yurt dışına çıkartılmak üzere ülkeye giren mallara uygulanabilen bir rejim, geçici kabul ya da geçici ithal rejimidir. Onarılacak ya da değerlendirici bir işlem görecektir yabancı mallar, büyük inşaatlarda kullanılmak üzere kiralanan yabancı alet ve makineler, sergi ve fuarlarda gösterilecek eşyalar, sirk ve tiyatro ekiplerinin beraberinde getirdikleri araçlar, ticari örnekler, ambalajlar, yabancı video kasetleri ve filmler gibi mallar geçici ithal rejiminden yararlandırılabilirler.

CEVAP: C

25. Yapısalcı yaklaşım, özellikle yapısal değişimleri önleyen engellerle ilgilenmişlerdir. İktisadi durgunluğun temel nedeni olarak sermaye darlığını vurgulayan ilk büyüme ve modernizasyon teorilerine karşılık, sermaye darlığının altında yatan nedenlerin üzerinde durmuşlar ve bununla ilgilenmişlerdir. Dahası, kalkınmanın ana eksenini kabul ettikleri sanayinin finansmanındaki zorlukları araştırmışlardır. Yapısalcılara göre, gerek Latin Amerika olsun, gerek diğer az gelişmiş ekonomilerde olsun sermaye darlığının temel nedenlerinden biri iç pazar çaplarının küçük olması ve böylece sermaye sahiplerinin yatırım için gerekli teşvik ve uygulamalara sahip olmalarıdır.

Temsilcileri arasında;

- Celso Furtado
- Osvaldo Sunkel
- Hans Wolfgang Singer
- Raul Prebisch gibi isimler yer almaktadır.

Paul Baran ise bağımlılık yaklaşımının temsilcileri arasında yer alır.

CEVAP: B

26. Bir ülkenin ekonomik gelişmesinin değişik aşamalarında, nüfus artış oranları ile gelir düzeyi arasındaki farklı ilişkiler “Düşük Düzeyli Denge Tuzağı” adı verilen bir teori ile açıklanmaktadır. Bu teoriye göre kişi başına gelir seviyesi düşük olan ekonomilerde, nüfus artışı ölüm oranındaki azalış sebebiyle ortaya çıkar. Ölüm oranındaki azalış ise kişi başına düşen gelirle pozitif yönlü ilişkilidir. Kişi başına gelir ne kadar hızlı yükselirse, ölüm oranı da o kadar hızlı düşecek ve sonuçta kişi başına gelir artışı hızlandıkça ekonomideki nüfus artışı da hızlanacaktır. Ekonomik kalkınmayı sağlayacak tasarruf ve yatırım artışı da kişi başına gelir seviyesine bağlıdır. Kişi başına gelir düzeyi ne kadar yüksek olursa, o kadar çok tasarruf ve yatırım yapılacaktır, bu durum bir sonraki dönemde kişi başına gelirin daha da yüksek olmasını sağlayacaktır. Görülüyor ki kişi başına düşen gelirin artması bir yandan nüfusu artırırken, diğer yandan da tasarruf ve yatırım artışına imkân vererek milli geliri artırmaktadır. Birbirlerine zıt olan bu iki gelişim sonunda, ekonomik kalkınmanın gerçekleşip gerçekleşmeyeceği, her iki büyüklüğün artış hızlarına bağlı olacaktır. Düşük düzeyli denge tuzağı teorisi, bütün az gelişmiş ekonomiler için büyük önem taşır. Çünkü bu teori, kişi başına gelirden sürekli bir artışın sağlanabilmesini, gelir artış hızının nüfus artış hızından daha yüksek olmasına bağlamaktadır.

CEVAP: A

27. Yoksulluğun nedenlerinin araştırılması ve uygulanan yoksulluğu azaltma politikalarının etkilerinin ölçülmesi için gerekli olan yoksullukla ilgili verileri bir endekse dönüştüren çalışmalar yapılmıştır. Bu endeksler:

Kafa Sayısı Endeksi: Yoksulluk ölçümlerinde en sık kullanılan endeks olan “kafa sayısı endeksi” yoksul kişi sayısının toplam nüfusa oranlanmasıyla bulunur. Kafa sayısı endeksi sıfır ile bir arasında bir değer alır. Endeks değerinin “1” olması o ülkede herkesin yoksul olduğunu, sıfır olması ise o ülkede yoksul insan bulunmadığını gösterir. Bu endeks yoksulluğun derecesindeki değişimler hakkında bir bilgi taşımadığı için eleştirilmektedir.

Yoksulluk Açığı Endeksi: Bu endeks yoksul kişilerin ortalama gelir düzeyinden hareket ederek yoksul kişilerin yoksulluk sınırına ne kadar uzak olduğunu veya yoksul olmayanların yoksulluk sınırına ne kadar yakın olduğunu gösterir. Bu endeks dolaylı olarak kişilerin yoksulluk sınırının üzerine çıkabilmeleri için gerekli olan gelir miktarını gösterir.

Sen Endeksi: Ünlü iktisat bilimci Amartya Kumar SEN tarafından geliştirilen bu endeks “Kafa Sayısı Endeksi” ve “Yoksulluk Açığı Endeksi”ne yönelik eleştirilerden doğmuş ve bu eksiklikleri gidermeye çalışmıştır. Amartya SEN, yoksullar arasındaki gelir dağılımını da içeren bir endeks geliştirmiştir. Bu endeks “Kafa Sayısı Endeksi” ve “Yoksulluk Açığı Endeksi”ne yoksul kişilere ait Gini katsayısını ilave etmekte, diğer bir deyişle bu endeksleri Gini katsayısı ile ağırlıklandırmaktadır.

Foster, Greer ve Thorbecke Endeksi: Yoksulluk hakkında birçok çalışma nüfusun; etnik, coğrafi veya buna benzer şekilde bölünmesinin yararını göstermişlerdir. Özellikle, toplam yoksulluk içinde ilgili alt grupların yoksulluğunun nasıl ölçüleceği önemli olmuştur. Bir alt grubun yoksulluk düzeyindeki azalmanın, toplam nüfusun yoksulluğunun azalmasına neden olması ve toplam yoksulluk üzerinde alt grup yoksulluğunun değişiminin etkilerinin veya alt grubun yoksulluğunun toplam yoksulluğa etkisinin nicel tahminin elde edilebileceği umulmaktadır. Bu kriterleri sağlamanın bir yolu, yoksulluk ölçütünün toplanarak ayrıştırılmasıdır. Gelir sıralamasına göre ağırlıklandırmaya dayalı olan Sen endeksi, “alt grup yoksulluk düzeyindeki artış, toplam yoksulluk düzeyini arttırmalı” şeklinde olan temel koşulu sağlamada başarısız olmuştur. Foster, Greer ve Thorbecke (1984), bu yetersizliğin çözümlenmesine istinaden bir endeks geliştirmişlerdir. Yeni yoksulluk endeksi, Foster, Greer ve Thorbecke yoksulluk endeksi (FGT), olarak tanımlanmaktadır;

CEVAP: C

28. Özellikle 1957 yılından itibaren büyüme oranındaki sert düşüş ve kamuoyundaki devalüasyon beklentisinin de etkisiyle 4 Ağustos 1958 İstikrar Kararları yürürlüğe konmuştur. IMF desteği ile oluşturulan istikrar programı kapsamında yapılan düzenlemeler şunlardır:

- Dolar kuru 2.8 TL'den 9 TL'ye çıkarılarak devalüasyon yapılmış, döviz alım işlemlerinde 1 dolar başına 6,22 TL vergi alınması kararlaştırılmıştır.
- Bütçe dengesinin sağlanması amacıyla kamu harcamalarında kısıntı yapılmış, KİT ürünlerine zam yapılmış ve KİT'lerin Merkez Bankası kaynaklarıyla finansmanına sınırlamalar getirilmiştir.
- 422 milyon dolar düzeyindeki dış borçlar ertelenmiş ve yeni bir ödeme planına bağlanmıştır (moratoryum). Buna ek olarak IMF, ABD ve Avrupa Ekonomik İşbirliği Örgütü'nden (OECE) toplam 359 milyon dolarlık yeni kredi sağlanmıştır.
- Dış ticarete serbestleşmeye gidilmiş, bu kapsamda ithalat üçer aylık programlara bağlanmış, hammadde ve ara malı ithalatına öncelik verilmiş, ihracatta ise fiyat kontrollerinde bürokratik işlemlerin hafifletilmesine yönelik düzenlemeler yapılmıştır.
- Emisyon hacmi kısıtlanmıştır.

CEVAP: E

29. Krizden sonraki dönemde dış ticaret hem ihracat hem de ithalat olarak, dolayısıyla dış ticaret açığı da krizle birlikte ciddi olarak daralmış olsa da son yıllarda ticaret hacmi hızla toparlanmış, ama bu defa ticaretin mal ve ülke profiliyle birlikte cari işlemler açığı da hızla rekor düzeylere yükselmiştir. Cari açık miktarı, 2011 yılında 77 milyar dolar ile GSYH'nın yaklaşık %10'una ulaşmıştır. Diğer seçeneklerde verilen olaylar gerçekleşmiştir.

CEVAP: A

30. Finansal sistemde bankaların sürekli artan açık pozisyonları 1994'e gelindiğinde 5 milyar dolara ulaşmıştır. Bankacılık sektörü, temel amacı olan kredi sağlama işlevinden giderek uzaklaşmıştır. Diğer yandan TCMB'nin döviz kurlarında yükselmeyi önlemek için piyasaya döviz enjekte etmesi kırılmalı ve dalgalanmaları artırıcı unsurlar olmuştur. Bunlara;

- 1990 yılında I. Körfez Savaşı'nın etkisiyle bankalardaki mevduatların geri çekilmesi,
- 1991 yılındaki erken seçim öncesinde başlayan ve ardından gelen iktidarın da mali ve parasal disiplin konusunda yeterince hassas olmaması nedeniyle kamu finansmanında ciddi sıkıntıların baş göstermesi,
- 1994 yılındaki yerel seçimlerin kamu harcamalarını artırıcı etkisi,
- Bu dönemde dünya ekonomisinde yaşanan genel durgunluk ve
- 1994 yılında uluslararası derecelendirme kuruluşlarının Türkiye'nin kredi notunu düşürmeleri de eklenince, ekonomide kriz ortamı oluşmuştur.

CEVAP: A

MALİYE

1. Wagner'in vergileme ilkeleri dört ana başlık altında ele alınmaktadır;
 - Mali İlkeler: A. Wagner'e göre vergilemenin mali ilkeleri, "yeterlik" ve "esneklik (elastikiyet)" ilkelerinden ibarettir. Bu iki ilke diğer ilkelere önce gelmektedir. Bu ilkelere "yeterlik" ilkesi, kısaca, belli bir dönemde vergi yoluyla elde edilecek gelirin kamu harcamalarını karşılaması ilkesi olmaktadır. Mali ilkelere "esneklik" ilkesi de aynı amaç için gerekli ve önemlidir. Bu ilke de kısaca, verginin mali ihtiyaçlardaki değişikliklere uyabilecek yapıda olmasını ifade eder. Böylece hem kamu giderleri için normal olarak ihtiyaç duyulan kamu gelirleri sağlanmış; hem de diğer araçlarla karşılanamayan gider açıkları kapatılmış olacaktır.
 - İktisadi İlkeler: Wagner bu ilkeleri iki başlık altında toplamıştır;
- A. İktisaden uygun vergi kaynakları seçme ilkesi: Bu ilke, vergileme konusu yapılacak çeşitli kaynaklar arasında bir tercih yapılmasını öngörmektedir. Wagner'e göre bu kaynaklar; gelir, servet ve gelir ve servetin tüketime ayrılan kısımıdır.
- B. Çeşitli etkiler bakımından uygun vergi çeşitleri seçme ilkesi: Bu vergi ilkesi, vergilerin etkileri ve yansıması ile yakından ilgilidir.
 - Ahlaki İlkeler: A. Wagner'e göre vergi yükünün hak ve adil ölçüler içinde dağılımı için dikkate alınması gereken temel ilkeler vergilemede "genellik" ve "eşitlik" ilkeleridir.
 - Vergide genellik ilkesi, verginin toplumu teşkil eden herkesten alınması ve vatandaşlar arasında bu konuda bir ayırım yapılmamasıdır.
 - Vergide eşitlik ilkesi de, tanım itibarıyla, verginin mümkün olduğu kadar ekonomik güçle orantılı olması anlamına gelmektedir. Ekonomik güç, genellikle gelir veya servet artışından daha hızlı yükseldiğine göre, vergi düz oranlı değil, artan oranlı olmalıdır.

CEVAP: C

karşılık, uygulamada kullanılan çözüm, azınlıkların birlikte davranarak bir çoğunluk oluşturmalarıdır. Bu çözüm de tek tek çoğunluk elde etmekte başarılı olamayacaklarını kavrayan azınlıklar birbirlerinin taleplerini desteklemek üzere çoğunluğu sağlayacak bir ittifak oluşturarak hedefe ulaşma yoluna gitmektedirler.

CEVAP: D

3. Kamu harcamalarında meydana gelen artışların nedenleri iki grupta değerlendirilmektedir. Bunlar gerçek artış nedenleri ve görünürde artış nedenleridir. Görünürde artışlar, kamu harcamalarının sadece parasal olarak arttığı ve bu artışa rağmen hizmet artışının görülmediği durumlardır. Gerçek artışlar ise kamu harcamalarının hem parasal hem de hizmet olarak arttığı durumlardır. Kamu harcamalarının görünürde artış nedenleri;
 - Fiyat artışları
 - Bütçe yöntem ve tekniğinin değişmesi
 - Aynı ekonomiden nakdi ekonomiye geçilmesi
 - Ülke sınırları ile nüfusun değişmesi
 - Kamulaştırma ve devletleştirme

CEVAP: B

4. R. Musgrave, devletin geleneksel görevlerinin yanında, kamu kesimine üç yeni fonksiyon yüklemiştir;
 - Kaynak tahsisi
 - Gelirin yeniden dağılımı
 - Ekonomik istikrar

Musgrave' e göre kamu harcamaları sürekli bir artış seyri izlememektedir. Savaş ve savunma harcamaları çıkarıldığında kamu harcamaları milli gelire oranla daha istikrarlı bir seyir izlemektedir. Ülkede milli gelir artışı ve sosyal refahı arttırır. Dolayısıyla sosyal gelişmelere bağlı olarak kamu harcamaları da artmaktadır.

CEVAP: B

5. Anayasamızın 73. Maddesine göre;
 - Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.
 - Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.
 - Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konular, değiştirilir veya kaldırılır.
 - Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleriyle oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapmak yetkisi Bakanlar Kuruluna verilebilir

CEVAP: C

6. Verginin Tarhı: Verginin tarhı, vergi alacağıın kanunlarda gösterilen matrah ve oranlar üzerinden hesaplanarak miktarının belirlenmesidir. Verginin tarhı idarece yapılır. Buna göre vergi tarhı aşağıdaki yöntemlerle yapılmaktadır.
- Beyannameye Dayanan Tarh: Bu usulde mükellef veya vergi sorumlusu vergi matrahının saptanmasına esas teşkil edecek bilgi ve olayları yazılı olarak bildirmektedir. Düzenlenen beyannameler direkt vergi dairesine verilmektedir. Beyan üzerinden alınan vergilerde tarh, tebliğ ve tahakkuk işlemleri bir arada yapılır.
 - Götürü Matrahlar Üzerinde Tarh: Götürü usule tabi mükellefler beyanname vermezler. Bu mükelleflerin vergi matrahı idarece saptanır. Ancak bu mükellefler vergi karnesi almak zorundadırlar. Götürü usulde vergilendirilen ticaret, serbest meslek ve hizmet erbabının vergileri, tarh zamanında bu mükelleflerin bağlı bulunduğu vergi dairesine başvurarak ibraz edecekleri vergi karnelerine yazılması suretiyle tarh olunur. (VUK madde 19)
 - İkmalen Vergi Tarhı: Vergi Usul Kanununun 29. maddesine göre ikmalen vergi tarhı "Her ne şekilde olursa olsun bir vergi tarh edildikten sonra bu vergiye müteallik olarak meydana çıkan ve defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak miktarı tespit olunan bir matrah veya matrah farkı üzerinden alınacak verginin tarh edilmesidir." İkmalen vergi tarhı tamamlayıcı nitelikte bir tarhtır.
 - Re'sen Vergi Tarhı: Vergi Usul Kanununun 30. maddesine göre, vergi matrahının tamamen veya kısmen defter, kayıt ve belgelere veya kanuni ölçülere dayanılarak tespitine imkan bulunmayan hallerde takdir komisyonları tarafından takdir edilen veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanlarca düzenlenmiş vergi inceleme raporlarında belirtilen matrah veya matrah kısmı üzerinden verginin tarh olunmasıdır.
 - İdarece Vergi Tarhı: Mükellef vergi tarhı için vergi kanunlarında belirtilen zamanlarda müraacaat etmemişse ya da üzerine düşen görevleri yerine getirmemişse bundan dolayı vergi zamanında tarh edilememişse bu durumda idare, kanunen belirli matrahlar üzerinden vergiyi tarh eder.
 - Hataların Düzeltilmesi Yoluyla Tarh: Vergiye ilişkin hesaplarda ya da vergilendirme yapılan hatalar nedeniyle haksız yere fazla ya da eksik vergi istenmiş ya da alınmış olabilir. Bu durumları Vergi Usul kanunu vergi hatası olarak nitelendirmekte ve idarece yapılacak yeniden tarhiyat üzerine eksik kısmın alınmasına, fazla kısmın da terkinine olanak vermektedir.

CEVAP: C

7. Vergi istisnası, vergilendirilmiş bir konunun, kısmen veya tamamen, sürekli veya geçici olarak vergi dışında tutulmasıdır. Vergi muafiyeti, aslen vergi kanunlarına göre vergi ödemekle yükümlü olan kişi ya da kişi gruplarının aynı ya da farklı vergi kanunlarıyla vergi dışında bırakılması işlemidir. Vergi tatili, devletin 5 ila 10 yıl gibi zaman aralığında vergi toplamamasıdır. Vergi arbitrajı, farklı vergi kaynaklarının farklı vergilendirilmesidir. Vergi affı, devletin genel veya özel af çıkararak vergi alacağını tahsil etmemesi yöntemidir.

CEVAP: D

8. Vergi tarafsızlığı olgusu tüketim ve üretim marjları nispi değerlerinin vergi öncesi ve sonrası durumda değişmediği, yeni vergi uygulamaları vurgusunun vergi sonrası minimum düzeyde hissedildiği ve vergi öncesi bütçe olanakları doğrusunun vergi sonrası tüketim marjları konumuna göre farklı bir tasarruf-tüketim açısıyla biçimlenmediği kanunu irdeler. Vergi bulunmadığı döneme ilişkin dengede olan bir ekonominin vergi sonrası değişen üretim ve hane halkı tüketim ilişkileri, ikame oranlarının marjinal değişim oranlarına eşit olduğu noktada tekrar vergi sonrası dengeye ulaşmakta ve vergi sonrası bütçe olanakları farksızlık eğrileri tüketicinin tasarruf ve tüketim eğilimi nispi değerlerini belirlemektedir.

CEVAP: C

9. Koversiyon, borçların değiştirilmesi olarak ifade edilmektedir. Borçların değiştirilmesi, borç yükünün hafifletilmesi amacıyla, borçlunun ödeyeceği faiz oranında bir indirim yapılması işlemi ifade eder. Değiştirme işleminde asıl olarak borcun anapara tutarı ve vadesi değişmediği halde ödenecek faiz miktarı düşürülür. Eğer değiştirme işlemi borçlunun tek taraflı kararıyla yapılıyorsa zorunlu değiştirme, eğer borçlu ve alacaklının karşılıklı anlaşması sonucu yapılıyorsa isteğe bağlı değiştirme söz konusudur.

CEVAP: C

10. Kamu borçlanmasında fiyat endekslerine göre ayarlaması garantisi, borçların ihraç edildiği dönem ile borç senetlerinin ödendiği dönem arasında oluşabilecek fiyat değişmesi durumunda borçların anaparası fiyat artış oranında değişmekte yani artmakta ve bu artan anapara üzerinden faiz ödenmektedir. "Türkiye'de hazinenin borçlanmasında geniş ölçüde dövize endekli senetler ve değişken faizli borç senetleri ihraç edilmektedir."

CEVAP: A

11. Devletin vadesi geldiğinde anapara ve faizi ödemesine borçların amortismanı denir. Genellikle uzun vadeli borçların amortismanında **eşit taksitler, eşit devre araları ve borcun vadesi boyunca sabit kalan faizler söz konusudur. Borcun eşit taksitlerle ödenmesinde eşit taksitler**, anüite formüllerinden faydalanılarak hesaplanabilir. Uzun vadeli borçların taksitlerle ödenmesinde taksitler hem anaparadan ödemeleri hem de faizleri kapsar. Çünkü uzun vadeli borçlarda vade süresince sadece faizlerin, vadenin sonunda da borcun tamamının bir defada ödenmesi zordur.

CEVAP: D

12. Devlet borçlarının, borçların bileşimi ve ödenmesine bağlı olarak ekonomik yapı üzerinde çeşitli etkileri ortaya çıkar. Devlet borçlanması, ekonomik kalkınma açısından önemi büyüktür. Ancak bu önem, borçlanmadan sağlanan finansmanın verimli yatırımlara dönüştürülebilmesiyle değer kazanır. Verimli yatırımlara yöneltilmiş bir borç, çarpan etkisi içerisinde yeni yatırım hadlerinde bir yükselme yarattığı ölçüde, bu yatırımlarla ilgili olarak çarpan katsayısı kadar bir artış ortaya çıkacaktır. Devlet borçlanmasının ekonomide denge sağlayıcı ya da koruyucu yönde etkilerinin sağlanabilmesi için, üretim ve tüketim düzeyi üzerinde çeşitli etkilerinin olması gerekmektedir.

CEVAP: C

13. Ekonomik dengenin sağlanması ve sürdürülmesinde kendiliğinden fonksiyon gören, denge sağlayıcı etkiler oluşturan mali ya da sosyoekonomik kurumlara otomatik dengeleyiciler ya da stabilizatörler adı verilmektedir. Örneğin mali sistemde varolan artan oranlı vergiler, işsizlik sigortası ödemeleri, bütçe açık ve fazlaları, birey-aile ve kurum tasarrufları ile toprak mahsullerine ödenen mali yardımlar (sübvansiyon vs.) Bir ekonomide vergilerin otomatik stabilizatörlüğü, gelir düzeyindeki değişikliklere karşı vergi miktarındaki değişikliklerin ne olduğuna diğer bir deyişle, GSMH' deki değişikliklere vergi hasılatının esnekliğine bağlıdır. Artan oranlı vergilerde, otomatik stabilizatör etkisi daha belirgin hale gelmektedir. Geliri artan kişiler daha yüksek oranda vergilendirileceklerinden, yalnızca ödedikleri vergi mutlak olarak artmakla kalmayacak, verginin gelir düzeyine oranı da büyüyecektir.

Ekonominin genişleme dönemlerinde artan oranlılık dolayısıyla vergi hasılatı da artmaktadır. Dolaysız vergilerin en önemlisi gelir vergisidir. Kişiler gelirleri arttıkça artan oranlılık dolayısıyla daha fazla oranda vergi öderler. Vergi hasılatı, matrahtaki artıştan daha hızlı arttığı için kişiler harcamalarını kısma yoluna giderler. (Gelirleri artmasına rağmen) Tüketim ve yatırım harcamalarını artırmazlar. Böylece devletin vergi hasılatı artışı yanında kişilerin harcamaları düşeceğinden artan oranlı vergi tarifesi enflasyonu düşürücü etki oluşturacaktır

Ekonominin daralma dönemlerinde ise, vergi yükümlülükleri, gelirlerin azalmasına karşın, ortalama vergi oranı düştüğü için, ödedikleri vergiler, gelirlerindeki düşmeden daha büyük bir oranda düştüğü için (artan oranlı tarife dolayısıyla) tüketim ve yatırım harcamalarını azaltmamakta, büyük ölçüde devam ettirebilmektedirler. Bunun bir diğer nedeni de marjinal **tüketim eğiliminin kısa dönemde değişmemiş olmasındandır.**

CEVAP: D

14. Sentetik enflasyon, fiyatlar genel düzeyindeki devamlı artıştan ziyade bir defalık yüksek oranlı fiyat artışlarını ifade etmektedir. Örneğin günlük yaşamda pek ihtiyaç duyulmayan belli başlı mal ve hizmetlerin özellikle deprem, sel felaketi gibi doğal afetler sonucunda kısa süreli olarak ortaya ihtiyaç duyulmasıdır.

CEVAP: B

15. Arz Yanlı vergi politikasına göre; özellikle vergi indirimleri yoluyla, üretim ve dolayısıyla vergi gelirleri pozitif yönde etkilenecek ve böylece, ekonomik büyüme ve etkinlik sağlanacaktır. Arz Yanlı İktisatçılar'ın, vergi politikalarını dayandırdıkları başlıca üç temel ilke bulunmaktadır. Bunlar;

- Marjinal vergi oranlarının indirilmesi (artırılması) durumunda, nispi fiyatlar pozitif (negatif) yönde etkilenecektir. Arz Yanlı İktisatçılar'a göre; marjinal vergi oranları indirilirse, bireyler, tüketim yerine tasarrufa yönelecekler, boş durma yerine çalışmayı tercih edeceklerdir.
- Arz Yanlı İktisat, "ekonomik etkinlik" ve "ekonomik büyüme"yi vurgulamıştır. Arz Yanlı İktisatçılar'a göre; "ekonomik istikrar" ve "adil gelir dağılımı" gibi iktisat politikası amaçlarına, kısa dönemde ulaşamaz. Bu amaçları gerçekleştirmek için, öncelikle ekonomide etkinlik ve yüksek büyümeyi sağlayacak politikaların uygulamaya konulması gerekmektedir.
- Arz Yanlı vergi politikasının bir diğer temel ilkesine göre; vergi oranlarının indirilmesi, sanıldığı gibi vergi gelirlerini azaltmayacak, aksine artıracaktır (Laffer Etkisi).

CEVAP: A

16. Transfer harcamaları mahiyeti itibarıyla karşılıksız ve GSMH üzerinde dolaylı etkileri olan harcamalardır. Bu tür harcamalar, ülkedeki gelirin yeniden dağılımı safhasında devletin uygulamaya koyduğu önemli bir olgudur. Transfer harcamalarının ne olduğu ile ilgili kesin bir tanımlamanın yapılmamış olması nedeniyle, bu harcamaların kapsamı zamanla değiştirilmiştir. Bazı yeni harcama türleri transfer harcaması kabul edilirken bazıları ise kapsam dışına çıkarılabilmektedir. Transfer harcamalarının en karakteristik özelliği, karşılığında devlete mal ve hizmet ya da üretim faktörü verme zorunluluğunun bulunmamasıdır. Devlet borçlarının faizleri, gazilere ve malullere ödenen maaşlar, sosyal yardımlar, sosyal sigorta yardımları, iktisadi gayeli mali yardımlar, sübvansiyonlar transfer harcamalarına örnek olarak gösterilebilir. Transfer harcamaları kişilere, ailelere ve bazı gruplara yapılan, kazanç amacı bulunmayan harcamalardır. Transfer harcamalarının bu özelliği literatürde hediye kavramı ile açıklanmaya çalışılmıştır. Transfer harcamaları özde satın alma gücünün tek taraflı ve karşılıksız olarak el değiştirmesinden başka bir şey değildir. Bundan dolayı da maliye politikası araçları içerisinde özellikle transfer harcamasının etkisi çok daha zayıftır.

CEVAP: B

17. Kamu Harcamaları Çarpanı: $1 / 1 - c = 1 / 1 - 0,8 = 1 / 0,2 = 5$

$$\Delta Y = \text{Çarpan} \times \Delta G$$

$$\Delta Y = 5 \times 100 = 500$$

CEVAP: B

18. Analitik bütçe sınıflandırmasında işlevsel (fonksiyonel) sınıflandırmada devletin yürüttüğü hizmetler genel hizmetler, sosyal hizmetler ve ekonomik hizmetler olarak ayrılmaktadır.

CEVAP: A

19. Adolf Wagner'e göre, kamu harcamalarındaki artışın temel nedeni ekonomik büyümedir. Çünkü ekonomik büyüme devlet faaliyetlerinin artmasına ve bu da kamu harcamalarının artmasına neden olur. Buna göre; Devlet toplumda yaşayan bireylerden bağımsız bir yapıdır yani sadece bireylerin görüşlerini yansıtan bir yapı değildir. Devletin üç temel işlevi vardır. Bunlar; istikrarın sağlanması, yönetim ve koruma faaliyetleri ve toplumsal refahın artırılmasıdır. Wagner, "kamu harcamalarının artış kanunu"nu ilk kez ortaya koymuştur. Buna göre, gayri safi milli hasıladaki artış, kamusal hizmetlere olan talebi kendisinden daha fazla artırır. Dolayısıyla genel olarak kamu hizmetlerine olan talebin gelir esnekliği 1'den büyüktür. Bu durum GSMH içerisinde devletin payının giderek arttığını gösterir. Hem cari hem de sosyal harcamalar dolayısıyla artış yaşanmaktadır.

Artış özellikle beşeri sermayeye yönelik kamu harcamalarına olan talep artışından kaynaklanmaktadır. Yani özellikle beşeri sermaye harcamalarında talebin gelir esnekliği 1'den büyüktür. Örneğin, devletin sunduğu eğitim gibi hizmetlerin gelir esnekliği 1'den büyüktür ve toplumsal gelir arttıkça bu hizmetlere olan talep daha fazla artar.

Kamu harcamalarındaki artış devlet faaliyetlerindeki (bu da ekonomik büyümenin sonucudur) artışın sonucudur. Bu durum kendisini sadece beşeri sermayeye yönelik harcamalarda göstermez. Özellikle toplumun gelişmesi ya da toplumsal gelişme yönündeki baskılar kamu kesiminin özel kesiminin önüne geçmesine neden olmaktadır. Adolf Wagner kamu harcamalarının artışında savaş harcamalarının hiç bir etkisinin olmadığını ileri sürmüştür.

CEVAP: B

20. Kamunun özel kesime ait olan taşınır sermaye malları ve daha önceki dönemlerde üretilmiş olan taşınmazları satın almak için gerçekleştirilen kamu harcamalarıdır. Ancak sahip olduğu nitelikler itibariyle reel harcamalar içerisinde değil transfer harcamaları içinde yer alır. Bunun yanında yeni bina alımları ise reel harcamalardır. Eski bina alımları, tahvil, bono, hisse senedi alımı, arsa, arazi alımları, faaliyette bulunan bir işletmeyi satın alınması sermaye teşkiline örnek olarak verilmektedir.

CEVAP: E

21. Devletin bütün gelir ve giderlerinin ayrı ayrı ve tam olarak bütçede yer almasıdır. Bu ilkeye göre, bir yandan devletin gelirleri ve giderleri kendi aralarında, kendi usul ve esasları içinde ayrı ayrı bütçe içinde yer alırken; bir yandan da bu gelir ve giderler bütçede bir bütün oluşturacak şekilde, yani bir birlerine mahsup edilmeden toplam değerleri ile gösterilecektir. Bütçenin bu özelliği, genellik ilkesinde iki usule ihtiyaç göstermektedir. Bu usullerden birisi, bütçede yer alan gelir ve giderlerin bütçedeki gösteriliş biçimi ile ortaya çıkan ve bütün kalemlerin mahsup edilmeden toplam değerleri ile bütçeye kaydedilmesi anlamına gelen «gayrisafi bütçe usulü», diğeri ise, bütçe gelir ve giderlerinin bir havuz içinde toplanması ve buradan dağıtılması anlamına gelen «adem-i tahsis», yani. belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilememesi usulüdür.

CEVAP: B

22. F cetveli; Analitik bütçe sisteminin hedefleri arasında yer alması ve DMİ tabanlı bütçe sisteminin öngörmesi nedeniyle bütçe politikalarının daha sağlıklı bir biçimde gösteriminin sağlanması için tasarlanan ve 2006 yılı bütçesiyle birlikte uygulanmaya başlanan; kurumun mali durumunu yansıtan toplam borç stoku, likidite amaçlı tutulan toplam nakit, mevduat ve menkul değerler gibi toplam değerler ile finansman amaçlı kullanılacak net borçlanma ve net finansmanı gösteren iki işleve hizmet eden cetveldir. Bütçesi denk olmayan özel bütçeli kuruluşlarda düzenleyici denetleyici kuruluşlar tarafından hazırlanan, açığın nasıl karşılanacağını veya fazlanın nasıl değerlendirileceğini ortaya koymaktadır.

CEVAP: B

23. Bütçenin siyasi işlevi, Yasama organında parlamenterler ve siyasi partiler halkın isteklerini açıklarlar. Parlamentoda çoğunluğa sahip olan siyasal kadro, vatandaşların iradesini hükümet programı haline getirir ve bürokrasiye uygular. Hükümet, burada, vatandaşların isteklerini bütçe aracılığıyla gerçekleştirmeyi amaçlamış ve üstlenmiş bir siyasal girişimcidir. Bürokrasi ise, kamusal hizmetlerin üreticisi bir örgüt niteliğini taşır. Toplum adına karar alma sürecinin bir anlamı da, hangi hizmetlerin bütçe içine alınacağı ve her birine ne kadar kaynak tahsis edileceğinin belirlenmesidir. Kaynakların kıt ihtiyaçların sonsuz olduğu düşünülürse, kaynakları etkin kullanabilmek için her bir hizmeti görmeyen alternatif yollarını araştırmak ve uygun olanını seçmek (karar almak) gereklidir.

CEVAP: C

24. Bütçenin bazı temel özellikleri dikkate alındığında, bu özellikleri ifade eden kavramların başındaki harfe izafeten 'bütçenin 4-T prensibi'nden söz edilir.' Bu prensipler, 'tahmin', 'tahdit' (belirli bir süreyle sınırlı olma), 'tevzin'(denklik) ve 'tasdik'(onaylamak)tır. Buna göre, bütçe gelecek bir döneme ilişkin, devletin gelir gider tahminlerini gösterir. Bütçe kanunu belli bir süreyi kapsar ve bu süre genelde bir yıldır. Ancak, bir yıldan kısa süreli yada yıldan uzun süreli bütçelerde yapılmaktadır. Bütçenin en önemli özelliklerinden biri, gelir ve gider bölümlerinin denk olması esastır. Öte yandan, yasama organı tarafından tasdik edilmeyen bütçenin yürürlüğe girmesi mümkün değildir. Belirtilen bu ilkeler, kuşkusuz devlet bütçesinin temel ilkeleridir.

CEVAP: D

25. Vergi gelirlerindeki oransal değişimin gayri safi millî hasıladaki oransal değişmeye oranlanmasıyla hesaplanan katsayı, diğer bir deyişle vergi gelirlerinin gayri safi millî hasıladaki değişmelere karşı gösterdiği duyarlılık.

CEVAP: B

26. Yürütme Organından Doğan Kaynaklar: Kanun Hükmünde Kararnameler (KHK), Vergi ödevlerine ilişkin anayasanın 73. maddesi siyasi hak ve ödevlerle ilgili bölümde düzenlendiği için Bakanlar Kurulu vergiye ilişkin KHK çıkaramaz. Ancak olağanüstü haller, sıkıyönetim, seferberlik ve savaş hallerinde Bakanlar Kurulu KHK çıkarabilir ve bunlara karşı Anayasa Mahkemesine dava açılmaz. Dolayısıyla KHK'ler yalnızca olağanüstü dönemlerde vergi hukukunun kaynağı olabilir. Bakanlar Kurulu Kararları (BKK), Bakanlar Kurulu Anayasa'nın 73.maddesiyle sağlanan yetkiyle vergi harç resim vb. mali yükümlülüklerin muaflik istisna ve indirimleriyle oranlarına ilişkin yasanın belirttiği alt ve üst sınırlar içinde değişiklik yapabilir. Bu açıdan BKK temel, bağlayıcı ve zorunlu bir kaynaktır.

Tüzükler, Bakanlar Kurulu'nca kanunun emrettiği işleri belirleme veya kanunun uygulanmasını göstermek üzere Danıştay'ın incelemesinden geçirilmek üzere çıkarılır. Cumhurbaşkanı'nca onaylanıp Resmî Gazete'de yayınlanır. Tüzükler açıklayıcıdır, zorunlu kaynak değildir. Yönetmelikler, Başbakanlık, bakanlık ve kamu tüzel kişilerinin kendi görev alanını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere çıkarılırlar. Mali konularda düzenlenecek yönetmelikler için Sayıştay'dan görüş alınmalıdır. Yardımcı kaynak niteliğindedir. Genel Tebliğler, Maliye Bakanlığı tarafından çıkarılan ve genel olarak düzenleyici yönetsel işlevi olan metinlerdir. Kanunların Maliye Bakanlığına tanı-

dığı düzenleme yetkisine dayanılarak çıkarılan genel tebliğler uyulması zorunlu temel kaynak niteliğindedir. Maliye Bakanlığının kendi örgütüne yönelik olarak yayınladığı vergi kanunlarını açıklayıcı ve yorumlayıcı nitelikte olanlar ise yardımcı kaynak niteliğindedirler. Özelgeler (mukteza) mükelleflerin vergi durumları ve vergi uygulamaları bakımından karmaşık ve tereddütli konularda Maliye Bakanlığına, Gelirler Genel Müdürlüğü'ne ve defterdarlıklara başvurmaları halinde kendilerine gönderilen açıklayıcı cevaplardır. Bunlar sadece ilgili mükellef için bağlayıcı sonuç doğururlar. Genelgeler ve genel yazılar, Maliye Bakanlığı'nca bazı özel durumlara ilişkin olarak kendi örgütüne gönderdiği iç yönetsel emirlerdir.

CEVAP: A

L
İ
D
E
R
Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

27. Vergi Usul Kanunu'nun 353. maddesinde belirtilen bazı hallerde özel usulsüzlük cezası kesilir. Bu hallerden bazıları şöyledir:
Fatura ve benzeri evrak verilmemesi ve alınmaması ile diğer şekli ve usul hükümlerine uyulmaması,
Üzerindeki eksiklikler dolayısıyla hiç düzenlenmemiş sayılan belgeler,
7 günlük fatura düzenleme süresi içinde düzenlenmemiş faturalar,
Serbest meslek makbuzu yerine fatura düzenlenmesi,
Perakende satış fişi, sevk irsaliyesi, taşıma irsaliyesi, yolcu listesi gibi düzenleme zorunluluğu getirilmiş olan belgelerin düzenlenmemesi, bulundurulmaması, aslı ile örneğinin farklı tutarları içermesi gibi durumların tespiti.
Özel usulsüzlük cezası idare ile mükellef arasında sık sık uyuşmazlık konusu olmaktadır. Bu konuda istikrar kazanan yargı kararları uygulamaya yön vermektedir.

CEVAP: B

28. Vergi borcunun ağırlık, hacim, uzunluk gibi ölçüler üzerinden hesaplanarak belirlendiği vergiler spesifik vergilerdir. Resim ve harçlar spesifik vergilere en güzel örnektir. Matrah değerleri üzerinden hesaplanan vergiler ise ad valorem vergilerdir. Bu vergilere örnek olarak Katma Değer Vergisi verilebilir. Fiyat değişmelerinde, konulan verginin nisbi ağırlığının sürekli değişmesi, spesifik vergilerin fiyat hareketlerini izlemede yetersiz kalması ve spesifik tarifelerin gelir vergisi, kurumlar vergisi, katma değer vergisi gibi belli vergi türlerine uygulama imkanının olmaması nedeniyle günümüzde spesifik tarifelerin uygulandığı vergilerin sayısı oldukça azalmıştır. Hem spesifik hem de advolorem vergilere en güzel örnek, Özel tüketim vergisi ve Damga vergisidir.

CEVAP: C

29. Gelir Vergisi Kanunu'nun 37'nci maddesine göre her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır. Ayrıca yine söz konusu kanun maddesinde bu kanunun uygulanmasında, aşağıda yazılı kazançların da ticari kazanç sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

1. Maden, taş ve kireç ocakları, kum ve çakıl istihsal yerleri ile tuğla ve kiremit harmanlarının işletilmesinden;
 2. Coberlik işlerinden;
 3. Özel okul ve hastanelerle benzeri yerlerin işletilmesinden;
 4. Gayrimenkullerin alım, satım ve inşaa işleriyle devamlı olarak uğraşanların bu işlerinden;
 5. Kendi nam ve hesaplarına menkul kıymet alım-satımı ile devamlı olarak uğraşanların bu faaliyetlerinden;
 6. Satın alınan veya trampa suretiyle iktisap olunan arazinin iktisap tarihinden itibaren 5 yıl içinde parsellenerek bu müddet içinde veya daha sonraki yıllarda kısmen veya tamamen satılmasından; elde edilen kazançlar.
 7. Diş protezciliğinden elde edilen kazançlar
- Kollektif ortaklıklarda ortakların, adi veya eshamlı komandit ortaklıklarda komandite ortakların ortaklık karından aldıkları paylar şahsi ticari kazanç hükmündedir. Ayrıca şirkete ait olan bir taşınmazın kiraya verilmesi suretiyle elde edilen gelir ticari kazanç sayılmaktadır.

CEVAP: E

30. Vergiden kaçınma, kasıtlı aldatma olmadan vergi matrahını en aza indirmek için mükelleflerin çeşitli arayışları olarak tanımlanabilir. Vergiden kaçınma mevzuat boşluklarından yararlanmayı ifade etmektedir. Diğer bir açıdan bakıldığında vergi kaçakçılığı yasadışı bir davranışken, vergiden kaçınma yasalar çerçevesinde yasa boşluklarından yararlanmanın bir sonucudur. Yargı çerçevesinde AB'ye üye devletlerin vergi mahkemelerince bazı vergiden kaçınma türleri yasal olarak kabul edilebilirken, bazıları da yasal olarak kabul edilmez. Bu nedenle de vergi kaçırılmış olan bir vergi mükellefi ya da kabul edilmeyen bir şekilde vergiden kaçınmış bir vergi mükellefi ceza hukuku çerçevesinde yargılanır.

CEVAP: B

L
İ
D
E
R

Y
A
Y
I
N
L
A
R
I

MUHASEBE

1. Mali tablolarda, bu tablolardan yararlanacak kişi ve kuruluşlara doğru karar almaları için yeterli, tam, açık ve anlaşılır bilgilerin verilmesi Tam Açıklama Kavramı gereğidir. Bu bilgiler dipnotlar vasıtasıyla aktarılır.

CEVAP: B

2. İşletmenin, onu kuran sahip ve ortaklarından ayrı bir kimliği olduğunu ve işlemlerin bu kimlik üzerinden yapılacağını vurgulayan kavram Kişilik kavramıdır. İşletme sahip ve ortaklarının bağımsız bir kimliği vardır. Ortaklardan Alacaklar ve Ortaklara Borçlar bu kavram gereği kullanılır.

CEVAP: B

3. Kasadaki yabancı paralar dönem sonu itibarıyla değerlemeye tabi tutulur. Kurda meydana gelen artışlar Kambiyo Karları hesabının alacağına Kasa hesabının borcunda izlenirken, azalışlar Kambiyo Zararlarının borcunda Kasa hesabının alacağına izlenir. Her iki durumunda kaydı aşağıda gösterilmiştir.

Artış		_____ / _____	
Kasa	XX		
Kambiyo Karları		XX	
Azalış		_____ / _____	
Kambiyo Zararları	XX		
Kasa			XX

Yapılan bu madde türü basit maddedir.

Basit madde: Yevmiye maddesinin hem alacağına hem borcunda sadece bir hesabın olduğu madde türüdür.

CEVAP: E

4. Yabancı para ile yapılan işlemlerin, Parayla Ölçme kavramı gereğince işlem gördükleri tarihteki kur üzerinden ulusal para birimine çevrilerek kayıt edilmesi gerekir. Burada da çekin verildiği tarihteki kurdan Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri hesabının alacağına kayıt edilmesi gerekir. Borcun meydana geldiği tarihten sonra kurun düşmüş olması borcun azalmasına neden olacaktır. Ortaya çıkan bu olumlu kur farkının da Kambiyo Karları hesabının alacağına kayıt edilmesi gerekir.

Kayıtlı borç tutarı	4.000 \$ x 1,6 TL = 6.400 TL
Çek verildiğinde	4.000 \$ x 1,5 TL = 6.000 TL
Kambiyo karı	400 TL

CEVAP: C

5. Bu işlem için yapılması gereken muhasebe kaydı aşağıdaki şekilde olacaktır.

_____ / _____	
Ticari Mallar	9.000
İndirilecek KDV.	1.620
Alınan Çekler	2.000
Alacak Senetleri	3.000
Verilen Çekler ve Öd. Emirleri	2.500
Satıcılar	3.120
_____ / _____	

Yapılan yevmiye kaydının bilançoda meydana getirdiği değişim aşağıdaki gibi olacaktır. Gerek ciro edilen 2.000 TL'lik çek ve gerekse verilen 2.500 TL'lik çek hazır değerleri 4.500 TL azaltacaktır.

Aktif	Bilanço	Pasif
Cirolu çek (2.000)	Satıcılar	3.120
Ver. Çek (2.500)		
Cirolu snt.(3.000)		
Tic.Mallar 9.000		
İnd. KDV. 1.620		

CEVAP: D

6. %10 - %50 oranında hissesine ya da yönetimde oy hakkına sahip olunan bir işletme, muhasebe kayıtlarında İştirakler hesabında izlenir. %15'una sahip olunan bir işletmeden alınan borç ise İştiraklere Borçlar hesabının alacağına kaydedilir.

CEVAP: E

7. Ay sonunda maaşından tek seferde kesilerek kapatılmak üzere personele yapılan ön ödemeler, Personel Avansları hesabının borcunda izlenir. Ancak, izleyen aylarda kesilerek kapatılmak üzere ön ödeme yapılması durumunda da kullanılacak hesap Personelden Alacaklar hesabıdır.

CEVAP: A

8. Ortağa ait bir harcamanın ortak adına işletme tarafından yapılması durumunda, söz konusu alacağın tamamı 13 Diğer Alacaklar grubunda yer alan Ortaklardan Alacaklar hesabının borcunda izlenir. Ortaktan olan alacağın ticari nedenlerle meydana gelmiş olması durumunda da, bu alacak 12 Ticari Alacaklar grubunda yer alan uygun bir hesapta izlenir.

CEVAP: E

9. Mal alımında katlanılan giderler, Ticari Mallar hesabının borcunda izlenir. Ancak sorumuzda mal satışı nedeniyle katlanılan giderin kaydedileceği hesap sorulmaktadır. Bu harcama Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri hesabına kaydedilir.

CEVAP: A

10. Hazine bonosunun üzerinde yazan nominal değerden değil de, faizden arındırılmış peşin değeri üzerinden satın alınması durumunda nominal değer ile peşin değer arasındaki fark Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabının alacağında izlenir.

CEVAP: C

11. 180 günün faizi (100.000 - 94.000) 6.000 TL olduğuna göre, aylık faiz 1.000 TL olacaktır. İşletmenin maliyetlerini aylık takip ediyor olması nedeniyle, birinci ayın sonunda 1.000 TL'lik faiz hak edilmiş olacaktır. Bu durumda her ayın sonunda aşağıdaki kaydın tekrarlanması gerekir.

_____ 31.03.2013 _____	
Gelecek Aylara Ait Gelirler	1.000
Faiz Gelirleri	1.000
_____ / _____	

Yukarıdaki kaydın her ayın sonunda tekrarlanması dönemsellik kavramının gereğidir. Dönemsellik kavramı gereğince her gelirin ve giderin ait olduğu döneme kayıt edilmesi gerekir.

CEVAP: C

12. Sermaye şirketlerinde dönem içerisinde Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar hesabına kaydedilen tutar, dönem sonunda Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri hesabının alacağına aktararak kapatılır. Dönem sonunda yapılacak kayıt aşağıdaki gibi olacaktır.

_____ 31.12.20... _____	
Dönem Karının Peşin Ödenen Vergi ve Diğer Yükümlülükleri	XX
Peşin Ödenen Vergi ve Fon.	XX
_____ / _____	

Şahıs şirketlerinde ise, Ortaklardan Alacaklar hesabına aktarılarak kapatılır.

CEVAP: E

13. Yedek ayırma işlemi işletmenin dönem karından gerçekleştirilir. Bu nedenle yedek ayırma işleminde herhangi bir gider hesabına kayıt yapılmaz. Bunun için yapılacak kayıt aşağıdaki gibi olacaktır.

_____ / _____	
Geçmiş Yıllar Karları	XX
Yasal Yedekler	XX
Statü Yedekleri	XX
Olağanüstü Yedekler	XX
_____ / _____	

CEVAP: D

14. İlk giren ilk çıkar yönteminde yapılan satışlar depoya ilk giren parti mallardan yapılır. 28.05.2013 tarihinde yapılan satışın maliyetini bulabilmek için öncelikle 12.05.2013 tarihinde yapılan satıştan arta kalan malın tespitinin yapılması gerekir. 12.05.2013 tarihinde satılan mal 7.000 kg ise,

7.000 kg →	→ 01.05 → 4.000 Kg x 5 TL = 20.000 TL
	→ 05.05 → 3.000 Kg x 6 TL = 18.000 TL
	7.000 Kg 38.000 TL

28.05.2013 tarihinde satılan mal 6.000 kg ise,

6.000 kg →	→ 05.05 → 3.000 Kg x 6 TL = 18.000 TL
	→ 19.05 → 3.000 Kg x 7 TL = 21.000 TL
	6.000 Kg 39.000 TL

CEVAP: C

15. Bu yöntemle göre ortalama maliyet, tüm partilerin birim maliyetlerinin dönem sonunda basit aritmetik ortalaması alınarak hesaplanır. Bulunan ortalama (birim) maliyet hem satılan miktar hem de stokta kalan miktar ile çarpılıp satılan mal ve stok maliyetleri hesaplanır.

$$\begin{aligned} \text{Ortalama Maliyet} &= \frac{\text{Toplam Tutar}}{\text{Toplam Alış Miktarı}} \\ &= \frac{4.000 \times 5 + 6.000 \times 6 + 5.000 \times 7 + 5.000 \times 8}{4.000 + 6.000 + 5.000 + 5.000} \\ &= 6 \text{ TL} \\ \text{Stok Maliyeti} &= \text{Stok Miktarı} \times \text{Ortalama Maliyet} \\ &= 7.000 \text{ Kg} \times 6 \text{ TL} \\ &= 42.000 \text{ TL} \end{aligned}$$

CEVAP: D

16. Gelir Tahakkukları hesabı bilançonun aktifinde 18 Gelecek Aylara Ait Giderler ve Gelir Tahakkukları grubunda yer alan bir hesaptır. Bilanço tarihi itibarıyla doğmuş ancak istenebilir duruma gelmemiş gelirlerin, gelir hesaplarına alınması amacıyla kullanılan hesaptır.

CEVAP: D

17. İşletme kalorifer yakıtını satın aldığı anda aşağıdaki kaydı yapmıştır. (KDV ihmal edilmiştir)

Genel Yönetim Giderleri	5.000
Gelecek Yıllara Ait Giderler	7.000
Kasa	12.000

Dönem sonunda yapılan tespitte depoda 9.000 TL'lik yakıt kaldığının tespit edilmiş olması, dönemde gider yazılan 5.000 TL'lik tutardan daha az tüketim olmuş olduğu anlamına gelir. Bu durumda 2.000 TL fazla yazılmış olan dönem giderinin azaltılması için, Genel Yönetim Giderleri hesabı alacağı yazılarak azaltılması gerekir. Ayrıca dönem sonunda, izleyen döneme devreden miktarın döneme varlıklar içerisinde yer alan Gelecek Aylara Ait Giderler hesabına aktarılması gerekir. Bütün bunlar için yapılacak kayıt "A" seçeneğinde olduğu gibidir.

CEVAP: A

18. Dönem sonunda yapılan tespitte depoda 5.000 TL'lik yakıt kaldığının tespit edilmiş olması, dönemde gider yazılan 5.000 TL'lik tutardan daha fazla tüketim yapılmış olduğu anlamına gelir. Bu durumda 2.000 TL eksik yazılmış olan dönem giderinin artırılması için, Genel Yönetim Giderleri hesabının borcuna yazılarak artırılır. Bunun için yapılacak kayıt aşağıdaki gibi olacaktır.

31.12.2013	
Genel Yönetim Giderleri	2.000
Gelecek Aylara Ait Giderler	5.000
Gelecek Yıllara Ait Giderler	7.000

CEVAP: B

19. Büroda kullanılacak olan araç ve gereçler Demirbaşlar hesabında izlenir. Satın alınmış olan demirbaşın ödemesinde, daha önce yüksek kurdan alınmış olan yabancı paranın verilmiş olması nedeniyle ortaya çıkan $(1.500 \$ \times (1,5 - 1,4))$ 150 TL'nin, Kambiyo Zararları hesabının borcuna kaydedilmesi gerekir.

CEVAP: B

20. Geçici yatırım amacıyla satın alınan hisseler alış bedeli ile Hisse Senetleri hesabına kayıt edilir. Hisseler satın alındığında yapılacak kayıt aşağıdaki gibi olacaktır.

Hisse Senetleri	440.000
Bankalar	440.000

Dönem sonunda hisselerin değerinde meydana gelen düşme nedeniyle ihtiyatlılık kavramı geçince karşılık ayrılması gerekir. Bu nedenle, hisselerin değerindeki düşüş olan $(40.000 \text{ Ad.} \times (11 \text{ TL} - 8 \text{ TL}))$ 120.000 TL için aşağıdaki şekilde karşılık ayırma kaydı yapılır.

Karşılık Giderleri	120.000
Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı	120.000

İzleyen yıl hisselerin yarısının satılması durumunda ayrılmış olan karşılığında yarısının dikate alınması gerekir.

Alış değeri $(440.000 / 2)$ 220.000 TL
 Satış değeri $(20.000 \text{ Ad.} \times 9 \text{ TL})$ 180.000 TL
 Satış zararı 40.000 TL
 Ayrılmış karşılık $(120.000 / 2)$ 60.000 TL
 Konusu kalmayan karşılık 20.000 TL
 Satışla beraber fazla ayrılmış olan karşılığın Konusu Kalmayan Karşılıklar hesabının alacağına kaydedilmesi gerekir. Yine aynı şekilde Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı hesabına kaydedilmiş olan tutarın yarısı olan 60.000 TL'nin de iptal edilmesi için borçlu kaydedilmesi gerekir. Yapılacak kayıt "A" seçeneğinde olduğu gibidir.

CEVAP: A

21. Hisselerin kalan yarısının 12 TL/ Adet fiyatı ile satılması, bu satıştan hisse başına 1 TL kar elde edilmiş olması anlamına gelir. Çünkü hisseler alınırken (440.000 TL / 40.000 Adet) 11 TL / Adet fiyatı ile satın alınmıştı. Bu durumda kalan karşılığın yani 60.000 TL'nin tamamının Konusu Kalmayan Karşılıklar hesabının alacağına yazılarak iptal edilmesi gerekir. Yapılacak kayıt aşağıdaki gibi olacaktır.

/	
Bankalar	240.000
Menkul Kıymetler Değer Düşüklüğü Karşılığı	60.000
Hisse Senetleri	220.000
Konusu Kalmayan Karşılık.	60.000
Menkul Kıymet Satış Karları	20.000
/	
Alış değeri (440.000 / 2)	220.000 TL
Satış değeri (20.000 Ad. X 12 TL)	240.000 TL
Satış karı	20.000 TL

CEVAP: E

22. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar / Aktif = 0,25 olduğuna göre, pasifin geri kalanını oluşturan Devamlı Sermaye de %75'ini oluşturacaktır.

$$0,75 = \frac{\text{Devamlı Sermaye}}{\text{Pasif}}$$

$$0,75 = \frac{450.000}{\text{Pasif}}$$

$$\text{Pasif} = 600.000 \text{ TL}$$

$$0,25 = \frac{\text{KVB}}{\text{Aktif}}$$

$$0,25 = \frac{\text{KVB}}{600.000}$$

$$\text{KVB} = 150.000$$

$$\text{Finansman Oranı} = \frac{\text{Öz Kaynaklar}}{\text{Toplam Borçlar}}$$

$$\text{Finansman Oranı} = \frac{350.000}{250.000}$$

$$\text{Finansman Oranı} = 1,4$$

CEVAP: C

23. Asit – Test Oranı = $\frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{KVYK}}$

$$1,20 = \frac{240.000 - \text{Stoklar}}{150.000}$$

$$\text{Stoklar} = 60.000$$

CEVAP: D

24. Finansal yapı oranları işletmenin kaynak yapısı ile ilgilidir. Borçlar ile öz sermaye arasındaki ilişkiyi inceler. Finansal yapı oranları aşağıdaki gibidir;

- Kaldıraç oranı
- Öz sermaye / Varlık oranı
- Öz sermaye çarpanı
- Öz kaynak oranı
- Finansman oranı
- Duran varlık / Devamlı sermaye oranı
- Devamlı sermaye bağımlılık oranı
- Oto finansman oranı
- Faizin kazanılma sayısı

Stok bağımlılık oranı ise, likidite oranı olup kısa vadeli borçların ödenmesinde stoklara olan bağımlılığı tespit etmek için kullanılır.

CEVAP: E

25. Bu tür sorularda eşitliği sağlayacak şekilde değerler vermek gerekir.

Net Çalışma Sermayesi / Kısa Vadeli Borç = 0,60 olduğuna göre; $60 / 100 = 0,60$ olarak değerler verebiliriz. Bu durumda kısa vadeli yabancı kaynakların toplamı 100 TL olacaktır. Buradan da dönen varlıkların değerini bulmak mümkün olacaktır.

$$\text{Net Çalışma Sermayesi} = \text{Dönen Var.} - \text{KVYK.}$$

$$60 = \text{Dönen Varlıklar} - 100$$

$$\text{Dönen Varlıklar} = 160 \text{ TL}$$

$$\text{Cari Oranı} = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{KVYK}}$$

$$\text{Cari Oranı} = \frac{160}{100}$$

$$\text{Cari Oranı} = 1,60$$

CEVAP: B

26. Stok devir hızının hesaplanması için satışların maliyetinin hesaplanması gerekir. Bunun için verilerin Ticari Mallar hesabına işlenmesi aşağıdaki şekilde olacaktır;

B	153 Ticari Mallar		A
	22.000	8.000	
	92.000		
	114.000	8.000	

$$\begin{aligned} \text{SMM.} &= \text{Ticari Mallar Hs. Borç Kalanı} - \text{DSMM.} \\ &= 106.000 - 10.000 \\ &= 96.000 \text{ TL} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{SDH.} &= \frac{\text{SMM.}}{\text{Ortalama Stok}} \\ &= \frac{96.000}{\frac{22.000 + 10.000}{2}} \\ &= \frac{96.000}{16.000} \\ &= 6 \end{aligned}$$

Soruda gün olarak sorulduğundan 360'ı stok devir hızına bölmek gerekir.

$$\begin{aligned} &= \frac{360}{\text{SDH}} \\ &= \frac{360}{6} \\ &= 60 \end{aligned}$$

CEVAP: D

27. Stok Bağımlılık Oranı = $\frac{\text{KVYK} - \text{Hazır Değerler}}{\text{Stoklar}}$
 $1,5 = \frac{80.000 - \text{Hazır Değerler}}{40.000}$

$$\text{Hazır Değerler} = 20.000 \text{ TL}$$

$$\text{Nakit Oranı} = \frac{\text{Hazır Değerler}}{\text{KVYK}}$$

$$\text{Nakit Oranı} = \frac{20.000}{80.000}$$

$$\text{Nakit Oranı} = 0,25$$

CEVAP: A

28. Faiz = Ana Para x Faiz Oranı x Vade

$$\text{Faiz 1} = \frac{\text{Ana Para}}{4} \times 0,10 \times \frac{6}{12}$$

$$\text{Faiz 1} = 0,0125$$

$$\text{Faiz 2} = \frac{3 \text{ Ana Para}}{4} \times 0,12 \times \frac{3}{12}$$

$$\text{Faiz 2} = 0,0225$$

$$\text{Faiz 1} + \text{Faiz 2} = 420$$

$$0,0125 \text{ AP} + 0,0225 \text{ AP} = 420$$

$$\text{Ana Para} = 12.000$$

CEVAP: D

29. Nakliye Gideri	Mal Bedeli + Nakliye Gid.
5	105
X	8.505

$$X = 405 \text{ TL}$$

Nakliye gideri 5 TL olduğunda nakliye dahil mal bedeli 105 TL olduğuna göre, mal bedeli ve nakliye gideri 8.505 TL olduğunda nakliye gideri 405 TL olacaktır.

CEVAP: B

30. İlk senet için,

$$\text{Gelecekteki Değer} = \text{AP} \times [1 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Vade})]$$

$$= 6.000 \times [1 + (0,06 \times 2/12)]$$

$$= 6.060 \text{ TL}$$

İkinci senet için,

$$\text{İç İskonto} = \frac{\text{Gelecekteki Değer}}{1 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Vade})}$$

$$\text{Peşin Değer} = \frac{10.000}{1 + (0,06 \times 3/12)}$$

$$\text{Peşin Değer} = \frac{10.000}{1 + (0,06 \times 3/12)}$$

$$\text{Peşin Değer} = 9.852 \text{ TL}$$

Yeni senedin toplam değeri 6.060 + 9.852 = 15.912 TL olacaktır.

CEVAP: A

UZAKTAN EĞİTİM PROGRAMI

KPSS - A

EĞİTİM BİLİMLERİ

ÖABT

GENEL YETENEK - GENEL KÜLTÜR

ALES - DGS

Akademik ve Özgün Konu Anlatımı

Konu Tarama Testleri

Deneme Sınavları

Türkiye'de bir ilk...

Ders videoları flash bellekte...

Sınava hazırlıkta internet destekli uzaktan eğitim programından faydalanabilirsiniz...

egitim.web.tr

Ürün
YELPAZESİ
YENİ

KONU ANLATIMLI MODÜLER SET

MODÜLER SORU BANKALARI

DERS DERS DENEME SINAV KİTAPLARI

15 DENEME SINAVI

/ liderakademikpss

Güncel soru ve bilgi paylaşımı
için buraya tıklayınız.

LİDER YAYINLARI

bilgi@lideryayin.com www.lideryayin.com

Cep: 0530 930 70 15

Tuna Mah. 5501 Sok. No: 6 Kat: 4 Çamdibi/İZMİR

Tel: (0232) 435 65 50 Fax: (0232) 435 65 23

Eğitimde Lider, Yayında Lider...